

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 11 | listopad 2024

- 2** O čem se mluví... o jubilejních městských slavnostech a nadcházejícím adventu s náměstkyní primátora Jiřinou Klčovou
- 3** Město zahajuje rekonstrukci Zelené brány
- 4** Chystá se propojení nadjezdu Kyjevská s rychlodráhou
- 5** Vzdělávací centrum Sféra zazářilo i na REGIOSTARS 2024
- 8,9** Listopad plný skvělých akcí o svobodě a demokracii

Pardubice

O čem se mluví...

... o jubilejních městských slavnostech a nadcházejícím adventu s náměstkyní primátora Jiřinou Klíčovou

V říjnu se Pardubice opět dočkaly Podzimních městských slavností. Letos se konaly už po třicáté a celé město oslavovalo. Tradičně druhý říjnový víkend ožily ulice Pardubic pestrým programem plným hudby, zábavy a tradičních akcí. Hlavními taháky letošního ročníku byl slavnostní příjezd kočárů a jezdců na koních, koncert Komorní filharmonie Pardubice s hity Karla Svobody a velkolepý pyromuzikální ohňostroj.

Paní náměstkyně, jaké byly letošní městské slavnosti pro vás?

Nádherne! Byly dobře vymyšlené, klaplo všechno, snad jen mohlo být trochu tepleji. Pátek odstartoval slavnostním příjezdem kočárů a jezdců na koních. Tento tradiční průvod je symbolem spojení města s jeho bohatou koňskou historií a pozvánkou na nedělní vyvrcholení dostihové sezóny. Po oficiálním zahájení slavností následoval open air koncert Komorní filharmonie Pardubice, novinka pro letošní kulatý ročník oslav, který přinesl řadu ikonických hitů Karla Svobody – a to byl velký hudební zážitek, jenž si užila spousta lidí na zaplněném Pernštýnském náměstí.

Sobota přinesla velké množství skvělých okamžiků od řady koncertů

přes koňský program, ohnivou show, běh i setkání včelařů. Vrchol sezóny sliboval po roční pauze opět klasický ohňostroj. Jaký byl důvod?

Pro 30. městské slavnosti jsme hledali řešení, jak se vyhnout zklamání z nevyzkoušené show, které nás čekalo při loňském ročníku, a přitom kulatý ročník skutečně krásně zakončit. V průběhu roku jsme oslovili a navštívili několik pořadajících měst a několik dodavatelů laser show, dronové show, videomappingu a tichých ohňostrojů. Zvážili jsme všechna pro a proti, jako je efekt, cena, možná místa pořádání a množství lidí, kteří by mohli z dané lokality show sledovat.

A klasický ohňostroj vyšel po zhodnocení všech skutečností pro letošní rok jako nejlepší řešení. A to i proto, že tradiční lokalita nad řekou nebyla letos dostupná kvůli opravám Wonkova mostu. Při výběru pro nás bylo důležité, že použité pyrotechnické výrobky prošly přísnou kontrolou, byly moderní, ekologičtější, certifikované bez škodlivých látek a dokonce obsahovaly semena pro podporu biodiverzity. Před ohňostrojem došlo za pomoci dělových ran i k anoncování, které pomáhá volně žijící fauně, zejména ptákům, opustit včas exponovanou oblast.

Zvažovali jste i jiné varianty?

Samozřejmě, že ano, chtěli jsme se rozhodnout na základě co nejlepších dat. Ukázalo se, že dronová show, která by byla krásná a efektní, by vyžadovala finance v řádu minimálně milionu a více korun. Laserová show by vyžadovala jinou lokaci a také více peněz, kolem milionu. A videomapping, abychom ho mohli promítat pro tolik lidí, kolik se na finále městských slavností sejde, nemáme kde uspořádat. A i jeho cena by byla vyšší než rozpočet pro zakončení slavnostního dne.

Jaké byly ohlasy na letošní ohňostroj?

Veskrze pozitivní. Přihlíželo mu kolem deseti tisíc obyvatel a návštěvníků města a já všem děkuji, že byli k sobě ohleduplní a pomohli vytvořit skvělou atmosféru, jaká po ohňostroji ve městě panovala.

Neděle po slavnostech se nesla ve znamení Velké pardubické. Jaká byla?

Legendární! Letos uplynulo 150 let od prvního dostihu a závod si připsal nevídaný milník – poprvé v historii měl dva vítěze! Z prvního místa se radoval žokej Jaroslav Myška s ryzákem Sexy Lordem a taky Jan Faltejsek s Godfreyem. Do cíle se dostalo deset z šestnácti koní a závod se obešel bez vážného pádu. Počasí přálo a na závodišti bylo plno. Byl to skvělý vrchol slavností. Věřím, že si ho užili všichni návštěvníci.

Co nás letos v Pardubicích ještě čeká?

Čeká nás krásný adventní čas, který bude opět unikátní a provoněný perníkem! Adventní trhy začnou 30. listopadu a hned 1. prosince se slavnostně rozsvítí vánoční strom na Pernštýnském náměstí. Těšit se můžete na adventní městečko s pestrým vánočním sortimentem, pódium s bohatým programem, vyhlídkové kolo, Ježíškovu dílnu, kolotoč, vánoční stezku pro děti a mnoho dalšího. A to vše se ponese ve jménu perníku

– letos už popáté. V roce 2020 se díky podpoře města a infocentra poprvé spojily kavárny a cukrárny v Pardubicích a začaly nabízet návštěvníkům perníkové dobroty v rozličných podobách. Místní nabídka bude i letos pestrá a lákavá, na advent se i díky perníkovým dobrotám těším. Zmíním ještě, že na zámecké valy se v listopadu vrátí venkovní výstava Světla vyprávějí. Loni ji navštívilo přes 50 tisíc návštěvníků, letos přibude řada pardubických motivů a také dětský fantasy park. Naše adventní trhy v loňské anketě Idnes získaly v rámci republiky úžasné druhé místo a věřím, že si povedeme skvěle i letos!

Chystá město na zimu ještě nějakou atraktivní zábavu pro veřejnost?

Přes zimu bude na dostihovém závodišti opět v provozu zimní kluziště. Plocha Zimního sportovního parku se začne stavět už v listopadu, termín otevření je závislý na klimatických podmínkách – pokud počasí dovolí, areál se otevře už v první polovině prosince a v provozu bude ideálně do jarních prázdnin. Cena vstupného na veřejné bruslení zůstane ve stejné výši jako v minulé sezóně. V celodenním časovém harmonogramu budou opět vyhrazeny hodinové bloky pro veřejné bruslení, rodiny s dětmi, školy a školky a také pro pronájem „hobby“.

A co tradiční Štědrovečerní zpívání a zpřístupněné výstavy a kostely?

I to se letos uskuteční. Štědrovečerní procházka, koledy, setkání s přáteli, to vše patří k vánoční tradici. V noci na Štědrý den se otevrou brány zámku a muzea a zůstanou otevřené do půlnoci. Ve 23 hodin začne na Pernštýnském náměstí tradiční Štědrovečerní zpívání v podání Pardubického dětského sboru. Pro milovníky divadla bude opět Tradiční půlnoční setkání a zpívání v divadle. Otevřou se i pardubické kostely a některé restaurace, kavárny či vinárny.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Alexandra Tušlová, Ivana Dolanová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Jiří Sejkora, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 29. října 2024. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 12 /2024: 21. listopadu 2024.

Město zahajuje rekonstrukci Zelené brány

Pardubice zahajují na začátku listopadu dlouho plánovanou rekonstrukci Zelené brány, jedné z nejvýznamnějších historických památek města. Projekt, který bude trvat maximálně dva roky, přinese kompletní obnovu chátrajícího pláště věže. Cílem je zachovat její současnou podobu – Zelená brána zůstane neomítnutá, jak rozhodli občané města v referendu v roce 2021.

„Rekonstrukce bude zahrnovat přesparování kamenné zdi s výměnou poškozených kamenů za obdobné nové, opravu omítek a úpravu oken v interiéru brány. Dále dojde k doplnění ochrany před holuby nad ciferníkem hodin, oplechování říms a výměně hlavic sloupků cimbuří za nové kamenné. Plánovaná je i kompletní úprava prostoru předbraní, včetně výměny dožilych dřevěných konstrukcí,“ uvedl náměstek pro majetek a investice Jan Hrabal.

„K rekonstrukci přistupujeme s maximální citlivostí a opatrností, aby byla zachována historická hodnota Zelené brány,“ uvedl náměstek pro majetek a investice Jan Hrabal s tím, že oprava je naplánována na dva roky, ale stavaři se pokusí dokončit práci dříve. Vzhledem k rozsahu stavebních prací není možné nechat hlavní průchod

pod Zelenou branou otevřený. Z náměstí Republiky bude přístup na Pernštýnské náměstí možný kolem zvonice, respektive úzkým průchodem kolem Čokoládovny Bajer.

Rekonstrukce zasáhne i do dopravy a pohybu občanů ve městě. Před Zelenou branou ze strany náměstí Republiky budou umístěny stavební kontejnery pro zázemí a stavební materiály stavařů. „Prosíme občany, aby se na historické náměstí vydali s předstihem a přístupnými vchody, tedy z náměstí Republiky průchodem kolem Čokoládovny Bajer, průchodem kolem zvonice a nejpozději od Vánoc mohou projít také aktuálně opravovanou ulicí Bartolomějskou a od mlýnů a od zámku ulicí Pernštýnskou. Obyvatelům města přijíždějícím městskou hromadnou dopravou do centra ze Židova, Dubiny, Studánky nebo Slovan a také z městské části Pardubiček doporučujeme, aby v případě, že se potřebují dostat na Pernštýnské náměstí, vystupovali na zastávce Krajský úřad na Komenského náměstí a využili plně průchozí Klášterní ulici, stejně tak pěší a cyklisté,“ zpřesnil náměstek Jan Hrabal.

Po dobu rekonstrukce bude Zelená brána až na výjimky otevřená, například pro

návštěvníky tamních výstav. „Vchod na výstavy na Zelené bráně bude přístupný z druhé strany, tedy z Pernštýnského náměstí. Zcela uzavřena bude brána od února 2025, a to z důvodu vestavby sociálního zařízení. Předpokládáme znovuootevření brány pro veřejnost je naplánováno v letních měsících příštího roku,“ uvedla za provozovatele objektu ředitelka Turistického informačního centra Pardubice Miloslava Christová.

Rekonstrukce ovlivní i řadu akcí, které se na Pernštýnském náměstí a jeho okolí konají. „Jsme rádi, že v říjnu, kdy se konaly Podzimní městské slavnosti, byl průchod pod branou zpřístupněn, ale chápeme, že termín rekonstrukce byl už několikrát posouván a jednou se začít musí. Bohužel se dotkne adventních trhů, nejvíce pak dne rozsvícení vánočního stromu, který letos vychází na neděli 1. prosince, nicméně připravujeme taková opatření, aby přístupy na trhy byly co nejlépe označeny a náměstí bylo dostupné z ostatních průchodů,“ zdůraznila náměstkyně pro kulturu Jiřina Klíčová. „Oprava brány se dotkne také některých akcí v roce příštím, ať už se jedná o běhy, koncerty a další kulturní a sportovní akce. O

případných změnách budou pořadatelé ve spolupráci s městem veřejnost včas informovat. Prosíme všechny občany a návštěvníky o trpělivost,“ dodala Jiřina Klíčová.

Historické rozhodnutí v referendu

Obyvatelé Pardubic měli možnost se vyjádřit k budoucnosti Zelené brány v místním referendu, které se konalo v říjnu 2021. Vítězná varianta hlasování byla „neomítat“, což podpořilo 72,5 % hlasujících. „Referenda se zúčastnilo 31 425 voličů. Tímto rozhodnutím se město zavázalo zachovat historickou dominantu ve stávající podobě bez omítky,“ uzavřel Hrabal.

O Zelené bráně

Zelená brána je jednou z nejvýznamnějších dominant Pardubic, která spolu se zámek tvoří charakteristickou siluetu historického centra města. Věž, vysoká téměř 60 metrů, nabízí návštěvníkům jedinečný výhled na město a okolí, včetně hradu Kunětická hora. Průčelí brány zdobí reliéf podle návrhu Mikoláše Alše, který zobrazuje erbovní pověst pánů z Pardubic.

Město Pardubice si uvědomuje důležitost Zelené brány jako kulturní památky a věří, že plánovaná rekonstrukce přispěje k jejímu zachování pro budoucí generace.

Oprava oblíbené výletní lodi Arnošt z Pardubic jde do finále

Populární výletní loď byla mimo provoz od jara 2022, protože musela na povinnou revizi, kterou prochází jednou za deset let. Během té se ale ukázalo, že výletní loď potřebuje rozsáhlejší zásahy, než se původně očekávalo. Loď byla odstrojena až na kov, opískována, ošetřena proti korozi, vadné části tělesa lodi, výztuh žeber a obšívky byly vyměněny. Situaci navíc zkomplikovala nová legislativa, která při-

nesla problém s umístěním oddělovacího transformátoru, a tak muselo dojít k několika zásadním změnám ve vnitřním uspořádání lodi. Arnošt dostal nové nádrže, vybavení kuchyně, rozvody elektroinstalace, kormidla, nerezové jímky na čistou a špinavou vodu a sociální zařízení, repasováno bylo hřídelové vedení.

Po dvou a půl letech ale přichází dobré zprávy a dlouhá oprava se blíží ke zdárné-

mu konci. „V říjnu byly realizovány finální nátěry a došlo ke kompletaci interiéru. Díky změnám v uspořádání budou například schody na vrchní palubu pohodlnější a dispozice vnitřku lodi uživatelsky přívětivější. V listopadu se Arnošt vrátí zpět na vodu, kde proběhnou poslední technické zkoušky, například zkouška stability plavidla. Pokud vše dobře dopadne, bude na konci tohoto měsíce celá oprava lodi

úspěšně za námi,“ přiblížil harmonogram Robert Klíčo, předseda představenstva Dopravního podniku města Pardubic.

Oblíbená výletní loď Arnošt se následně vrátí do Pardubic ke svému tradičnímu kotvišti a od nové turistické sezóny se už bude moct vrátit na svou obvyklou trasu, na kterou vyráží pravidelně již od roku 2001 a od roku 2012 pod hlavičkou Dopravního podniku města Pardubic.

Město chystá propojení nadjezdu Kyjevská s rychlodráhou

Město se pouští do vyřešení letitého neduhu: zastupitelstvo schválilo investiční záměr propojení nadjezdu Kyjevská s ulicí Kapitána Jaroše. Po realizaci tohoto důležitého spojení selepší dostupnost nemocnice s většinou krajské metropole.

„V roce 2022 proběhla kompletní rekonstrukce nadjezdu v ulici Kyjevská, která byla projektována a realizována tak, aby také umožnila na severní části nadjezdu budoucí propojení nadjezdu

s ulicí kapitána Jaroše,“ uvedl primátor Jan Nadrchal.

Projekční společnost zpracovala více možností, zastupitelstvo města posvětilo návrh rady, tedy variantu se dvěma rameny na východní stranu a kruhovým objezdem na „rychlodráze“. Tento návrh se jeví jako ekonomicky i časově nejvýhodnější. Studii zpracovala společnost VECTURA Pardubice s.r.o. „Realizace této propojovací komunikace je důležitým krokem pro lepší napojení celé oblasti Pardubiček. Ten-

to projekt koncepčně navazuje na právě stavěný severovýchodní a plánovaný jihovýchodní obchvat. Například dojezdová vzdálenost ze sídliště Dubina do nemocnice se zkrátí na jednotky minut. Synergií je více,“ uvedl náměstek primátora Jan Hrabal, jenž má v gesci také dopravu.

Zmíněná varianta je vhodná ke zkliďnění dopravy na ulici Kapitána Jaroše. „Její výhodou je brzká možnost realizace s ohledem na pozemky, které zde vlastní město nebo stát, navíc nevylučuje možné rozšíření ramen i na západní stranu, kde je situace z tohoto pohledu výrazně složitější,“ poznamenal náměstek Hrabal s tím, že studie navrhuje okružní křižovatku s průměrem 24 metrů. Projektant dostane za úkol ji ve své další projekční činnosti prověřit. „V rámci dalšího projektování bude rovněž prověřena možnost přidání cyklostezky. Legální a zároveň bezpečná možnost, jak v tomto místě na kole překonat rychlodráhu a koleje, zatím neexistuje. Cyklostezka by dle studie mohla být zavěšena na konstrukci nadjezdu po jeho západní straně,“ říká Vojtěch Jirsa, člen dopravní komise rady města.

Rychlodráha je nyní silnicí I. třídy s nejvyšší dovolenou rychlostí až 70 kilometrů v hodině. Po dokončení severovýchodního obchvatu by se z ní měla stát silnice II. třídy se zákazem vjezdu těžkých nákladních vozidel a nejvyšší dovolenou rychlostí 50 kilometrů v hodině.

„Nové propojení odvede část dopravy z ulic centra města, zejména ulice Jahnova, Štrossova, Dašická, Na Okrouhlíku a Karla IV. Další odlehčení nastane především ve zmiňovaných ulicích Dašická a Ke Kamenci. Zde se vyskytuje velké množství vozidel mířících právě na nadjezd Kyjevská. Navíc je v ulici Ke Kamenci zúžený uliční profil kvůli zaparkovaným vozidlům a dochází zde k částečnému vyhybání vozidel. Dá se předpokládat snížení intenzity vozidel v řádech nízkých tisíců za den,“ ozřejmil Jan Hrabal další výhody této propojovací komunikace. Díky kruhovému objezdu na rychlodráze tato „propojka“ odbaví i směr od nádraží.

„Pro vedení města je tato dopravní stavba prioritou. Předpokládáme, že bychom mohli mít vysoutěženého projektanta v první polovině příštího roku, vlastní stavba by mohla začít v roce 2026,“ uzavřel primátor Jan Nadrchal.

Pardubice chystají výsadbu zeleně v Popkovicích

Město Pardubice připravuje projekt, který přinese obyvatelům místní části Popkovic nový zelený prostor pro relaxaci v přírodě. V oblasti mezi rodinnými domy a místem, kde má vyrůst nový městský útulek pro zvířata, vznikne izolační pás zeleně. Cílem je vytvořit přirozenou bariéru, která oddělí obytnou zástavbu od plánovaného provozu útulku a zároveň nabídne prostor pro procházky, venčení psů a další aktivity v přírodě.

Součástí projektu bude výsadba stromů a keřů, které vytvoří zelenou mozaiku z porostu dřevin, solitérních stromů i ovocných druhů v květnaté

louce. Zelený pás bude doplněn novými cestami, které propojí Popkovic s touto přírodní zónou. „Území, které plánujeme osázet, je pás louky o šířce třicet metrů, táhnoucí se podél zahrad rodinných domů na okraji Popkovic. Jeho rozloha je přibližně 5 500 m², což odpovídá velikosti fotbalového hřiště,“ vysvětluje náměstkyně primátora Jiřina Klčová. Nová zeleň by měla zlepšit kvalitu životního prostředí a přinést místním obyvatelům snadnější přístup k přírodě. „V rámci projektu bude vysazeno významné množství stromů a keřů, přičemž z některých starých odrůd jabloní, třešní, hrušní a sli-

voní vznikne i ovocný sad. K sadu povede nová cesta, na jejímž konci bude lavička k posezení, aby si lidé mohli odpočinout a užít si výhled do přírody,“ doplnila Jitka Šídllová, autorka projektu.

„Tento projekt navazuje na strategii města, která se zaměřuje na ekologicky udržitelná řešení a posilování krajinné stability. Podle územní studie Pardubice čelí výzvě v oblasti kvality životního prostředí, proto je důležité vytvářet funkční krajinné struktury, které pomohou zlepšit ekologickou rovnováhu. Výsadba izolační zeleně nejenže zlepší ovzduší, ale zároveň vytvoří přirozenou

ochranu mezi obytnými a průmyslovými částmi města,“ shrnul primátor Pardubic Jan Nadrchal.

Projekt realizuje Nadace pro rozvoj města Pardubic, která dlouhodobě podporuje ekologické iniciativy a udržitelný rozvoj. Pozemky pro výsadbu jsou ve vlastnictví města a nadace, která zajišťuje financování projektu z dotačního programu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR pro období 2021 až 2027. Dokončení projektu je plánováno do konce roku 2029, poté město Pardubice převezme péči o novou zeleň a bude zajišťovat její další rozvoj.

Hospodaření města po první polovině roku dopadlo s kladnou bilancí

Hospodaření města Pardubic po první polovině roku dopadlo s kladnou bilancí 183 milionů korun. Dobrou zprávu o stavu městských financí vzali na vědomí zastupitelé na svém říjnovém jednání. Ti zároveň schválili osmou změnu rozpočtu, kde uvolnili přes dalších 150 milionů korun do investic. Mohou tak například začít demoliční práce v areálu Masarykových kasáren, které umožní výstavbu nové základní školy s kapacitou 540 míst.

„Plníme tím náš slib zodpovědného řízení městských financí a zároveň proinvestičního rozpočtu. Díky zlepšenému hospodaření navýšujeme investice do rozvoje infrastruktury města, letos jsme do investic včetně zájmové změny rozpočtu již zajistili 1,130 miliardy korun. Ze zprávy Vyhodnocení hospodaření města Pardubic za 1. pololetí tohoto roku vyplývá, že

objem výdajů města ve výši 1,453 miliardy korun se podařilo zkrátit pod obdrženými příjmy, které byly 1,636 miliardy korun. Za první pololetí máme tedy kladné saldo příjmů a výdajů ve výši 183 milionů korun, což nám umožňuje připravit se na další velké investice i v příštím roce. Za tento zodpovědný přístup patří poděkování všem kolegům z vedení města, je to týmová práce,“ uvedl první náměstek primátora pro ekonomiku a rozpočet Jakub Rychtecký s tím, že na rok 2025 jsou již schváleny peníze na investice v objemu půl miliardy korun. Kladné hospodaření se radnici daří i přesto, že vláda zkrátila výrazně městům a obcím podíly na příjmech z některých daní. Ty tak získává státní rozpočet i na úkor Pardubic. Zlepšení hospodaření také umožňuje odložit případné čerpání zasmulnovných úvěrových zdrojů ve výši 86 milionů až

do konce roku 2026, jak vyplývá ze zprávy Prodloužení čerpání úvěrového rámce. Radnici se naopak od roku 2022 podařilo snížit zadlužení města o více než 130 milionů korun.

Zastupitelé tak na svém posledním jednání v rámci změn rozpočtu mohli podpořit a dát zelenou dalším investicím. Mezi největší patří finanční prostředky pro hrazení nákladů spojených s provedením bouracích a demoličních prací v areálu bývalých kasáren TGM. To umožní následnou realizaci novostavby areálu základní školy, kde radnice očekává pravomocné stavební povolení v prvních měsících roku 2025. „Na demolici 7 objektů a souvisejících ploch jsme v souladu s hotovou projektovou dokumentací vyčlenili v rozpočtu 110 milionů korun. Nic tak nebrání zahájení veřejné soutěže na demolici, bourací práce

chceme zahájit co nejdříve. Věřím, že se veřejnou soutěží stejně jako u jiných projektů demolice dostaneme s cenou níže,“ uvedl první náměstek primátora pro školství a zároveň rozpočet Jakub Rychtecký s tím, že by stavební firmy mohly část stavební suti využít na jiných projektech, což by mohlo snížit náklady města. Samotná demolice by podle projektu měla trvat půl roku. V létě příštího roku radní chtějí zahájit samotnou stavbu nové školy pro 540 žáků se dvěma tělocvičnami a všesportovním areálem. Město potřebuje postavit novou základní školu, protože kapacita stávajících škol brzy nebude stačit. Pro její výstavbu byly vybrány bývalé kasárny. Škola bude stát u hlavního vchodu do areálu, nedaleko městského parku. Celý školní areál bude ohraničovat Zborovské náměstí a ulice Pod Břízkami.

Vzdělávací centrum Sféra zazářilo i na REGIOSTARS 2024

Městské vzdělávací centrum Sféra v Automatických mlýnech zaujalo v Bruselu, když se dostalo mezi 25 finalistů prestižní evropské soutěže REGIOSTARS 2024, kterou vyhlašuje Evropská komise. Na finálovém kole v kategorii „Evropa blíže občanům“, kde se Sféra dostala do nejlepší pětky projektů, ji prezentovali 1. náměstek primátora pro školství Jakub Rychtecký s ředitelem centra Davidem Koppitzem.

Soutěž Regiostars vyzdvihuje ty nejlepší projekty financované z fondů EU ze všech členských států Evropské unie, které přináší inovativní přístupy a přispívají

k rozvoji regionů. A právě s inovativním přístupem ke vzdělávání bodovala u odborné poroty a komisařů Sféra. Už samotný postup do finále z 262 projektů z celé Evropy byl obrovským úspěchem. Vítěze určila porota.

„Pro nás to byla příležitost prezentovat naše město jako zástupce České republiky se svým unikátním vzdělávacím projektem a představit Pardubice jako město kreativní a odvážné, jako město, které ví, že ve vzdělávání je budoucnost měst a regionů. Velmi si vážíme osobního setkání a diplomu od eurokomisařky Elisy Ferreiry pro finalisty, která mimo jiné na Sféře ocenila

právě unikátní model spojení veřejného a soukromého sektoru, kdy na vzdělávání spolupracují odborníci z praxe z technologických regionálních firem. Jsem pyšný na celý sférický tým. Ocenění patří všem, kteří se od první myšlenky v roce 2016 až doposud na projektu podílejí. Nasazení tohoto týmu a jejich kreativita přispívají k jedinečné atmosféře, která motivuje k poznání a zábavným formám učení,“ řekl 1. náměstek primátora zodpovědný za školství Jakub Rychtecký, který stál u projektu od jeho začátku.

Součástí bruselského programu bylo vedle prezentací a rozhovorů také

setkání s dalšími zástupci úspěšných projektů. To bylo skvělou příležitostí k získání inspirace, ale i cenných kontaktů pro další aktivity. „Viděli jsme zde spoustu skvělých projektů napříč obory, které by bez evropských peněz pravděpodobně nevznikly. Sféra zde vynikala hlavně novými přístupy k neformálnímu vzdělávání všech generací, neotřelou fyzickou infrastrukturou zasazenou do unikátního areálu Automatických mlýnů a v neposlední řadě skvělým týmem nadšených a schopných lidí. Ceníme si pozitivní zpětné vazby, které se nám tady dostalo,“ dodal ředitel Sféry David Koppitz.

S bydlením lidem od října pomáhá nové kontaktní místo

V říjnu vznikl na pardubickém magistrátu nový specializovaný úsek Kontaktní místo pro bydlení, který je součástí odboru sociálních věcí a zaměřuje se na problematiku sociálního bydlení. Cílem jeho vzniku je poskytovat komplexní poradenství a podporu v oblasti bydlení a přiblížit tuto pomoc klientům. Vznik Kontaktního místa pro bydlení reaguje na narůstající počet lidí, kteří se obracejí na úřad s problémy spojenými s nevyhovujícím bydlením.

Pracovníci tohoto úseku úzce spolupracují se sociálními pracovníky oddělení sociálních služeb a prevence a odborem majetku a investic na procesu posuzování a přidělování městských bytů, které zahrnují sociální byty i byty zvláštního určení – zejména pro seniory, osoby se zdravotním znevýhodněním a bezbariérové byty. Magistrátní zaměstnanci provádí vstupní pohovory při podání žádosti o byt, posuzují konkrétní sociální situaci žadatelů a pomáhají s vyplňováním žádostí, kontrolou dokladů a potvrzení,

provádějí sociální šetření a pravidelně přehodnocují aktuální sociální situaci žadatelů.

„Nový úsek byl vyčleněn s cílem přiblížit problematiku bydlení co nejbližší klientům. Na základě praktických zkušeností z odboru sociálních věcí je zřejmé, že mnoho lidí přichází s požadavky na bydlení, které sami nedokážou přesně definovat, a nevědí, na koho se obrátit. Kontaktní místo pro bydlení bude fungovat jako první poradenské centrum, kde dojde k jasné identifikaci zakázky, s níž klient přichází, což přispěje ke snížení zátěže na dalších pracovištích,“ uvedl náměstek primátora Jakub Rychtecký s tím, že vznik tohoto místa je dalším krokem ke zlepšení dostupnosti bydlení a komplexního poradenství v této oblasti, které se snaží co nejvíce přizpůsobit potřebám obyvatel města.

Kontaktní místo pro bydlení se nachází v budově U Divadla 828, kde sídlí také odbor sociálních věcí a odbor majetku a investic, což umožňuje efektivní koordinaci při řešení problematiky bydlení. Pod správu Kontaktního místa spadá také provoz městské ubytovny na adrese Česka 1240, čímž se ještě více rozšiřuje jeho působnost v oblasti sociálního bydlení a podpory osob v krizových bytových situacích.

„Při zřizování Kontaktního místa pro bydlení se město inspirovalo obdobnými pracovišti v jiných městech, například v Olomouci, přičemž podmínky byly nastaveny s ohledem na místní specifika. Důležitým impulsem pro vznik tohoto místa byl také připravovaný Zákon o podpoře v bydlení, který by měl legislativně ukotvit problematiku sociálního bydlení. V této souvislosti je také dobré připomenout, že město Pardubice je zapojeno do Sítě partnerství měst ukončujících bezdomovectví v rámci Platformy pro sociální bydlení,“ doplnila vedoucí odboru sociálních věcí Iva Bartošová.

V roce 2023 přijaly odbory celkem 65 žádostí na sociální byty a 42 žádostí na byty zvláštního určení, které byly

posouzeny a zařazeny do pořadníku. Ze stávajícího pořadníku bylo prošetřeno 63 žádostí na sociální byty a 37 žádostí na byty zvláštního určení. Celkem bylo uskutečněno 935 sociálních šetření a poradenských kontaktů.

V rámci nového režimu KMB se očekává nárůst počtu kontaktů a rozšíření nabídky služeb. Pracovníci KMB budou nejen přijímat a posuzovat žádosti, ale také poskytovat poradenství týkající se hrozícího ukončení nájmu, nevyhovujících nájemních smluv, orientace v dávkovém poradenství a nájemních vztazích. Klienti se na ně mohou obracet také s žádostmi o městské byty, s dotazy týkajícími se ubytovacích zařízení nebo s žádostmi o pomoc při jednání s majiteli bytů či vyhledávání vhodného bydlení.

V případě, kdy klient bude potřebovat kromě bydlení systematickou podporu sociálního pracovníka, bude kontaktován sociálním pracovníkem na oddělení sociálních služeb a prevence.

Podchod k železniční stanici v Rosicích nad Labem se dočká opravy

Podchod, který spojuje rosické nádraží a východní část Rosic zvanou Kréta, projde opravou, a to zejména na přístřešcích na obou stranách. „Podchod je hojně využíván, neboť spojuje místní část Kréta s rosickým nádražím, kudy denně projede přes 150 vlaků směrem na Hradec Králové nebo Chrudim. Nově díky komplexní rekonstrukci Správou železnic jsou nástupiště bezbariérová. Využívají jej také občané

severozápadní části Polabí,“ uvedl náměstek primátora pro dopravu Jan Hrabal.

Statutární město Pardubice na opravě úzce spolupracuje s Městským obvodem Pardubice VII, zastoupeným starostou Janem Rejdou: „Společně se členy místní komise v Rosicích nad Labem jsme již delší čas poukazovali na nedobry stavební technický stav části podchodu od ulice Duškova na Krétě k železniční stanici Rosice nad Labem. Neutěšený stav této části podchodu byl o to víc zřetelný po provedené přistavbě nové části podchodu směrem k jednotlivým nástupišťům.“

Oprava přístřešků zahrnuje vyřezání náletů, které prorůstají do konstrukce, vyčištění a opravu odvodňovacích žlabů. Dále dojde k vyčištění a kontrole střech, opravě a nátěru klempířských prvků. Dalšími částmi opravy jsou vyčištění a omytí

tlačkovou vodou zvenčí i zevnitř. „Stavební firma dále provede oklepání uvolněných omítek, oškrábání odchýlených nátěrů a další. Součástí opravy bude oprava sjezdů pro kola a kočárky, lokální opravy schodů a boků těchto sjezdů, oprava a nátěr dřevěných konstrukcí včetně demontáží a oprava oken po přelištování. Přístřešky budou natřeny fasádní barvou v původních odstínech ve všech pohledových plochách.

Město spustilo nový mikroweb o revitalizaci Červeňáku

Město Pardubice v říjnu spustilo nový mikroweb věnovaný území Červeňák. Web nabízí veškeré aktuální informace o oblíbené městské lokalitě a o průběhu její plánované revitalizace a bude pravidelně aktualizován.

Návštěvníci na mikrowebu naleznou jak časovou osu celého průběhu projektu, tak informace o budoucí podobě lokality, které mohou vidět v návrhové studii na úvodní stránce. Dále zde najdou zajímavosti o fauně a flóře a unikátní historické fotografie z 30. let 20. století; záložka „Z historie Červeňáku“

vznikla díky spolupráci s Východočeským muzeem Pardubice.

„Červeňák je unikátní lokalita s bohatou historií a cennými přírodními společenstvy, která si zaslouží pozornost veřejnosti. Pořídili jsme nový mikroweb, aby měl každý možnost snadno zjistit, jakým způsobem plánujeme tuto oblast revitalizovat a vrátit jí původní ráz otevřené lesostepní krajiny. Chceme, aby se lidé dozvěděli o hodnotách Červeňáku, mohli sledovat postup prací, které zde budou probíhat, a také objevili zajímavosti o historii a současnosti této lokality,“ uvedla náměstkyně

pro životní prostředí Jiřina Klčová. Dodala, že na tvorbě obsahu webu se podíleli nejen zaměstnanci magistrátu, ale také členové spolku Pestré Polabí, kteří se o lokalitu v současnosti starají.

Území Červeňáku nebylo ve 20. století využíváno pro zemědělskou výrobu kvůli přítomnosti armády, což vedlo k zachování unikátních společenstev rostlin a živočichů. Revitalizační projekt má za cíl tato přírodní společenstva podpořit a zajistit jejich další přežití. Součástí obnovy bude také oprava technických památek, které připomenou vojenskou

minulost území a zároveň poslouží jako vybavení pro návštěvníky.

„V letošním roce byla dokončena projektová dokumentace pro stavební povolení, zástupci města byli seznámeni s finální podobou projektu a v květnu byl schválen investiční záměr. Nyní se očekává vydání stavebního povolení, dokončení projektové dokumentace pro výběr zhotovitele a zahájení výběrového řízení. Samotná revitalizace by měla být zahájena v příštím roce,“ shrnul dosavadní průběh přípravy na revitalizaci primátor města Pardubic Jan Nadrchal.

SFÉRA Pardubice a ČT Děčko přicházejí s vědeckou misí proti neřádům!

Městské vzdělávací centrum SFÉRA přichází s novým interaktivním programem pro děti ve věku 3–8 let s názvem „S vědou proti šotkům“. Tento projekt je součástí celostátní soutěže UKA DOBRO, kterou pořádá ČT Děčko. Celý koncept vznikl díky České asociaci science center a „S Vědou proti šotkům“ se setkáte například i v Ostravě, Brně, Liberci nebo Plzni.

Program poběží až do 31. května 2025 a jeho hlavním cílem je naučit děti, jak pečovat o vztahy, zvládat negativní emoce a vypořádat se s „šotky“ – neviditelnými záškodníky, kteří

ničí dobré vztahy. A šotci to nejsou žádní sympatáci – mezi jejich řady patří závist, strach, lhostejnost, stud nebo pomluvy.

Hlavní myšlenkou tvůrců projektu je motivovat děti k budování zdravých vztahů. Povzbudit je, aby se učily vnímat potřeby druhých, uměly naslouchat a byly více všímavé ke svému okolí. V rámci programu budou děti plnit různé úkoly a výzvy, které jim pomohou zvládat běžné problémy v mezilidských vztazích. Navíc si mohou soutěžit během projektu na webu ukadobro.cz zahrát deskovky,

plnit menší i větší výzvy a zúčastnit se pravidelných soutěží o skvělé ceny.

V SFÉRE se děti díky Science on a Sphere / Vědě na kouli ponoří do světa vědy a stanou se malými vědci. S pomocí bublin, planet a vědeckých experimentů budou zkoumat, jak můžeme s pomocí vědy měnit svět k lepšímu a porazit nejen šotky, ale i skutečné životní výzvy. „Ve SFÉRE jsme pro tento program vytvořili speciální pomůcky – malé planetky sluneční soustavy umístěné na dřevěném stojanu, který vznikl pod rukama našeho týmu v čele s garantkou dílny dřeva Anetou,“ vysvětluje PR manažerka Tereza

Všetečková ze SFÉRY.

Přijďte si zahrát, učit se a objevovat kouzlo vědy společně s vašimi dětmi. Program je přizpůsoben pro menší děti, proto je počítáno s doprovodem rodičů. Stačí si o víkendu zarezervovat místo přes sférický web případně osobně na recepci SFÉRY, vyzvednout si hrací kartu a pustit se do dobrodružství. Na konci vás čeká nejen skvělý dobropocit, ale i odměna!

Více informací o akci a kompletní program a další nabídku SFÉRY najdete na webově adrese www.sferapardubice.eu.

Tereza Všetečková, SFÉRA Pardubice

Oblíbená pardubická herečka Petra Janečková znovu sahala po Thálii!

V sobotu 5. října byla v pražském Národním divadle v přímém přenosu České televize vyhlášena jména držitelů letošních Cen Thálie. Mezi umělce v užších nominacích opět usedla členka souboru Východočeského divadla Petra Janečková, která se předáváním účastnila i loni, kdy byla nominovaná v muzikálovém oboru. Letos pro změnu zaujala činoherní porotu, kterou oslovila svým výkonem v roli Alice ve

hře Pořád jsem to já v režii Kateřiny Duškové. Svou nominaci bohužel neproměnila, ale už samotné umístění v trojici nejlepších hereček je velkým úspěchem, za nějž si zaslouží ohromnou gratulaci!

Velmi potěšující jsou i slova předsedkyně činoherní poroty Cen Thálie Jany Paterové, kterými nominaci odůvodňovala: „Petra Janečková vytvořila nesmírně bohatý, promyšlený herecký výkon,

racionální i nabitý hlubokými emocemi. Svou postavu propracovala do nejmenších detailů. V počátečních scénách vidíme vzdělanou úspěšnou ženu, která se kvůli vážné nemoci postupně proměňuje a ztrácí v úzkosti a zmatku. Herečka dokázala zachytit křehkou psychiku postavy; projevy nemoci nestaví lineárně, ale dokáže překvapit věcností i emocionálně nabitými scénami. Nikdy však neskouzává do patosu ani sentimentu.

Všechny její scény jsou pravdivé a uvěřitelné. Nahlédnutí do vnitřního světa nemocí ochromené ženy je fascinující a mimořádně přesvědčivé.“

Spolu s Petrou Janečkovou byly nominovány Marie Štípková za roli Tessy Ensler v inscenaci Na první pohled ve Švandově divadle na Smíchově a Kateřina Císařová za roli Káti ve hře Vzkříšení v Divadle Na zábradlí. A činoherní Cenu Thálie 2024 získala Kateřina Císařová.

Východočeské divadlo již láká na 25. ročník GRAND Festivalu smíchu

GRAND Festival smíchu, patřící do projektu Pardubičtí tahouni, který sdružuje 14 nejlepších akcí ve městě, se v příštím roce uskuteční v termínu 21.–28. ledna. A přestože je jubilejní 25. ročník ojedinělé přehlídky nejlep-

ších divadelních komedií ještě poměrně daleko, brzy bude zahájen předprodej vstupenek!

V pondělí 11. listopadu divadlo spustí prodej cenově zvýhodněných festivalových abonentek na všechna

soutěžní představení s bonusovým místem na Galavečeru smíchu za symbolickou 1 Kč. V pondělí 18. listopadu se pak začnou prodávat jednotlivé vstupenky na konkrétní soutěžní i doprovodné komedie.

Program bude uveřejněn týden před startem předprodeje na webu www.vcd.cz nebo www.festivalsmichu.cz, případně ho naleznete v kanceláři předprodeje vstupenek.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Maďarské broken etno i Tajе malých forem v Divadle 29

Taje malých forem, to je název festivalu malých divadel (nejen) pro velké diváky, který se bude konat v sobotu 9. listopadu na několika místech v historickém centru Pardubic, včetně Divadla 29. Taje malých forem jsou oslavou intimního divadelního umění a kreativity. Přijďte si užít rozmanité inscenace, které překračují hranice tradičního divadla a zkoumají nové formy vyprávění. Kromě představení se můžete těšit na hudební a výtvarný workshop.

Broken etno, agrár hiphop, beat-box a zmutovaný jazz s popovou in-

toxikací – to jsou maďarští Zuboly, jedna z nejvtipnějších evropských kapel, která se po dlouhých osmi letech vrací do Divadla 29 s novým programem. Zuboly geniálně kombinují maďarský folklór s hiphopem, využívají řady parafrází z popmusic, jazzu, rocku i z oblasti klasické hudby, mísí prvky tradiční romské taneční hudby se současnou dance music, využívají citace z filmové hudby nebo notoricky známé melodie z rockové historie. Jediný český koncert Zuboly nás čeká v úterý 12. listopadu.

Projekt AAIA/NTRCTC je protnutím

audiovizuální performance a fyzického divadla. Jeho tématem je aktuální stav vztahu člověka a Země. Tvorbě představení předcházely roční výzkum, během kterého autoři mluvili s polárními vědci z ČR, USA a Kanady. Ti poskytli vědecká fakta a data, která se stala podkladem pro vznik představení. Vizualní i zvuková estetika performance tak vychází z autentických, osobních a vědeckých poznatků a nahrávek osob, které pracovaly v extrémních podmínkách polárních oblastí. Představení AAIA/NTRCTC se bude konat v Divadle 29 ve čtvrtek 21. listopadu.

Skvělá francouzská houslistka Clara Levy v křehce kontemplativním programu 13 Visions vzdává pomyslný hold dvěma vizionářkám: německé středověké mystičce Hildegardě z Bingenu a zásadní osobnosti současné americké hudby Pauline Oliveros. Projekt 13 Visions je imaginárním setkáním dvou skladatelek, jejichž hudební estetika sdílí mnoho společných rysů, navzdory stoletím, která je od sebe dělí. Na výjimečný koncert se můžete těšit v sobotu 30. listopadu.

Podrobný program Divadla 29 najdete na www.divadlo29.cz

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Listopad plný skvělých akcí o svobodě a demokracii

Svoboda není samozřejmost. Město Pardubice proto letos v listopadu ve spolupráci s Institutem Paměti národa, Památkem Zámeček, Univerzitou Pardubice, Domem dětí a mládeže Alfa a Východočeským divadlem pořádá řadu akcí na toto téma. Nově by město letos chtělo oslovit i mladou generaci, některé z připravovaných akcí se proto zaměřují na žáky devátých tříd.

Program 17. listopadu

V neděli 17. listopadu se v Pardubicích uskuteční několik akcí, které připomenou události spojené s bojem za svobodu a demokracii. „V Machoňově pasáži v kavárně Tady a teď budeme promítat dokumentární film Sametová revoluce v Pardubicích. Součástí programu bude i tvořivá dílna pro děti, za poloviční vstupné bude k vidění také expozice Tichá hrdinství,“ láká na 17. listopad do pasáže ředitel Institutu Paměti národa Libor Denk. Další akcí ve jménu demokracie bude setkání občanů před Východočeským divadlem v 17 hodin, kde mimo jiné zazní česká hymna v podání dechového orchestru ZUŠ Havlíčkova. „17. listopad je pro mě osobně připomínkou doby, kdy se díky odvaze lidí podařilo dosáhnout změny, která nám přinesla svobodu a demokracii. Jako někdo, kdo revoluci

zažil, si velmi vážím těchto hodnot a věřím, že je důležité je stále chránit a připomínat si jejich význam. Proto se těším, že se k nám letos připojí významné osobnosti Pardubic, které svými projevy připomenou důležitost demokracie. Vyzývám všechny, aby si na setkání přinesli klíče, vlajky a svíčky – symboly revoluce, které v sobě nesou odkaz naděje a odvahy,“ uvedl ředitel Východočeského divadla Petr Dohnal.

Další listopadové akce Institut Paměti národa městu zapůjčil výstavu „Pětiletka běsů“, kterou najdeme v listopadu na náměstí Republiky a která připomene příběhy politických vězňů z Pardubického kraje. Pořádat bude i čtyři skvělé přednášky. Tradičně si Den boje za svobodu a demokracii připomene také Univerzita Pardubice zvoněním u univerzitní knihovny a koncertem Komorní filharmonie Pardubice. Od Institutu paměti národa dostala k zapůjčení výstavu Samet v divadle. Další výstavu připravil DDM Alfa, najdeme ji v listopadu na Karlovině a prostřednictvím fotografií Radana Duchoně představí Pardubice na prahu svobody v roce 1989.

Svobodu a demokracii z jiného úhlu představí také další ze zapojených partnerů Památník Zámeček. „Vedle same-

tové revoluce, kdy si připomínáme boj proti komunistické totalitě, nesmíme zapomenout ani na listopadové události roku 1939. Právě 17. listopadu 1939 došlo k uzavření českých vysokých nacistickým režimem. Jednalo se o reakci na projevy odporu proti nacistické okupaci,“ připomíná ředitel Památníku Zámeček Viktor Janák. Doplnuje, že památník bude otevřen také o státním svátku: „Každý návštěvník od nás 17. listopadu dostane drobný symbolický dárek. Ve středu 20. listopadu pak události roku 1939 připomene Jan Uhlíř.“

O demokracii s žáky devátých tříd prostřednictvím příběhů

S myšlenkou přiblížit základní hodnoty demokracie starším žákům základních škol přišli v létě sami pedagogové. „Jako učitelka považuji za nesmírně důležité, aby se žáci učili o hodnotách demokracie nejen z učebnic, ale i skrze konkrétní příběhy lidí, kteří za svobodu bojovali nebo ji sami zažili. Právě tyto osobní zkušenosti jim mohou nejlépe přiblížit, co znamená žít ve svobodné společnosti. Proto jsem se s kolegyní Ivanou Simandlovou obrátila na město s prosbou o pomoc s realizací přednášky a jsem ráda, že naše myšlenka na rad-

nici zarezonovala,“ uvedla Tereza Kratochvílová, učitelka ze ZŠ Spořilov.

„Zájem a iniciativa ze strany pedagogů nás nesmírně potěšila a rozhodli jsme se nabídnout možnost setkání s pamětníkem žákům všem škol. Vytipovali jsme jako nejvhodnější posluchače žáky devátých tříd – v dějepisných osnovách se o dějinách minulého století učí právě deváťáci ve druhém pololetí, kdy mají plnou hlavu přijímacích zkoušek na střední školy a učiliště. Nastolit téma příjemnou vyprávěcí formou v měsíci listopadu jsme nabídli na poradě ředitelů a na tři připravované přednášky se zatím přihlásilo více než 800 deváťáků,“ ocenil iniciativu učitelů náměstek primátora pro školství Jakub Rychtecký.

Na přednáškách s osobnostmi, které žákům přiblíží život v nesvobodě, například se signatáři Charty 77 i studentskými aktivisty, město spolupracuje opět s Institutem Paměti národa. „Letos navíc vyhlášíme soutěž o nejlepší slohovou práci na téma demokracie, přičemž vítězné práce budou oceněny a vyhodnoceny odbornou porotou složenou z přednášejících. Rádi bychom nastartovali tradici a listopadové události formou setkání s pamětníky nabízeli deváťákům i v dalších letech,“ přislíbil náměstek Rychtecký.

Docent Jan Iserle oslavil 105. narozeniny

Významný občan města, docent Jan Iserle, emeritní primář očního oddělení Pardubické nemocnice, oslavil úctyhodně 105. narozeniny. Během své kariéry přinesl na své pracoviště řadu inovativních opera-

ních postupů, kterými zásadně přispěl k rozvoji oboru. Mnozí jeho pacienti na něj dodnes vzpomínají s obdivem a vděčností, stejně jako kolegové, již měli tu čest s ním spolupracovat.

Přinášíme úryvek z časopisu To jsou Pardubice z roku 2015, který je k dispozici na webu města v sekci Média.

Rok 1919 byl pro Pardubice rokem významným. Vláda mladého Československa učinila město sídlem poštovního a telegrafního ředitelství a čsl. železničního pluku, konaly se první volby do obecního zastupitelstva po vzniku republiky, Muzejní spolek koupil Kunětickou horu a začal s její záchranou. Pardubičtí občané věnovali do zlatého pokladu republiky zlato a stříbro v hodnotě 191 161 korun, firma J. Otto & Růžička začala tisknout z pověření Bankovního úřadu desetikorunové bankovky a u Iserlů ve Wintrově ulici se v rodině profesora pardubické realky narodil syn, který dostal po otci jméno Jan. Snad jen sudičky tehdy tušily, že se jednou zapíše do životů tisíců lidí.

Od roku 1961 do roku 1984 byl primářem pardubického očního oddělení, poté dalších 12 let na oddělení zůstal. K oftalmolo-

gii se dostal náhodou – původně chtěl být patologem, ale nebylo místo. „Přechodná“ doba na oční klinice zůstala směrem na celý život. „V Hradci jsme provedli první implantaci nitrooční čočky u nás a pak už to šlo ráz na ráz. Za život jsem pak odoperoval pro různé oční choroby a úrazy tak sedm až osm tisíc očí. Byl jsem žákem profesora Vanýska, který byl skvělým odborníkem. Měl jsem také známé ve světě. Znal jsem práce sira Harolda Ridleye, který v roce 1950 v Londýně implantoval první umělou nitrooční čočku, spolupracovali jsme s profesorem Wichterlem, dokázali jsme si opatřit materiál na čočky ze zahraničí, měli jsme skvělého optika Altmana, který čočku vyrobil. Byli jsme mladí a tohle byl mladý obor, který celý tým velmi zajímal. Nešlo to jinak, než se do toho pustit. Psal se rok 1953 a pro pacienty se otevřela nová příležitost lepšího vidění,“ vzpomínal pan docent v rozhovoru s Natašou Hradní.

Za celé město přejeme ještě jednou nejenom to nejlepší, pane docente!

DEN BOJE ZA SVOBODU A DEMOKRACII

Svobodu a demokracii je třeba neustále chránit. Město Pardubice proto i letos v listopadu ve spolupráci s Institutem Paměti národa, Památníkem Zámeček, Univerzitou Pardubice, Domem dětí a mládeže Alfa a Východočeským divadlem pořádá řadu akcí na toto téma. Přednášky, výstavy, workshopy i koncerty nabídnou prostor k zamyšlení nad důležitostí svobody a hodnotami demokracie.

Rádi bychom letos oslovili i mladou generaci, některé z našich akcí se nově zaměřují na žáky devátých tříd – společně s Institutem Paměti národa pro ně připravujeme přednášky s osobnostmi, které jim přiblíží život v nesvobodě, například se signatáři Charty 77 či studentskými aktivisty.

Svoboda a demokracie nejsou samozřejmost. Přijďte za námi, těšíme se na vás!

17. LISTOPAD

MACHOŇOVA PASÁŽ

14:00–18:00

Sametová revoluce v Pardubicích
kavárna Tady a teď – partnerská kavárna
Paměti národa

Projekce krátkého dokumentárního filmu z dílny Paměti národa. Drobné občerstvení včetně „Revolučního svařáku“.

14:00–18:00

tvořivá dílna Sametový hrdinové

Pro děti bez omezení věku pořádána ve spolupráci s Komunitním centrem Kalyna.

10:30–18:00

expozice Tichá hrdinství

Institut Paměti národa

Opravdové příběhy z 50. let 20. století, možno objednat on-line nebo na místě.

(Časy 10:30, 12:00, 13:30, 15:00, 16:30 a 18:00 hodin).

50% sleva na vstup.

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE

17:00 | **setkání občanů před divadlem**

Česká hymna v podání dechařů ze ZUŠ Havlíčkova.

Projekty pardubických osobností na téma demokracie.

Klíče, vlajky a svíčky s sebou!

DALŠÍ LISTOPADOVÉ AKCE O HODNOTÁCH DEMOKRACIE

INSTITUT PAMĚTI NÁRODA

listopad 2024 | putovní výstava Pětiletka běsů
náměstí Republiky před divadlem

Příběhy pamětníků z Pardubického kraje, jejichž osudy významně ovlivnil komunistický puč v únoru 1948 a následný teror. Příběhy a osudy vybraných pamětníků jsou zachyceny na celkem deseti oboustranných panelech.

4. listopadu 18:30 | **promítání**

Hlasy Ukrajiny / beseda s Martinem Ocknechem a Marií Janouškovou

Jak žily „národnostní menšiny“ v sovětských dobách? Jaké to bylo pro krymské Tatary, kteří vyrostli v deportaci, vrátit se na rodný Krym? Čtyři různé ženy z různých prostředí, různého věku, profesí a sociálního postavení vyprávějí o městě a zkušenosti, která je spojuje – o okupaci a osvobození Kramatorsku v roce 2014.

11. listopadu 18:30 | **beseda s Jakubem Železným:**

Měl jsem pocit, že dělám něco důležitého pro tuto zem

Beseda s novinářem, který patřil mezi nejmladší trestně stíhané účastníky lednových demonstrací roku 1989.

18. listopadu 18:30 | **promítání s besedou**

Vězení dějin | Divadlo 29

Film režiséru Jana Gogoly ml. a Matěje Hruďky provází diváky areálem uherskohradištské věznice a skrze setkání lidí z různých generačních, ideových a sociálních světů propouští dějiny na svobodu.

25. listopadu 16:00 | **promítání s besedou**

Jiří Barteček: Musel jsem utéct. Nemohl jsem sloužit čertovskému systému

Beseda s bývalým příslušníkem pohraniční stráže o dramatickém útěku přes hranici Československa, pobytu v uprchlickém táboře u Vídně i cestě do Ameriky.

25. listopadu 18:30 | **beseda s biskupem Václavem Malým: Svoboda jako velký Boží dar | Divadlo 29**

Knězem se stal díky zásahu kardinála Tomáška v roce 1976.

O rok později se stává signatářem Charty 77, v roce 1979 je činným ve VONS. Byl zatčen, stal se topičem, tajně sloužil mše a navštěvoval věřící.

Studenti UPCE Filozofické fakulty Ústavu historických věd mají vstup na všechny pondělní besedy, přednášky a promítání Institutu Paměti národa zdarma.

UNIVERZITA PARDUBICE

14. listopadu

18:00 | **vernisaž výstavy Tomáš Lahoda / Ona B**
univerzitní galerie

18:45 | **zvonění k výročí Listopadu 89**

pamětní deska před Univerzitní knihovnou

19:30 | **koncert Komorní filharmonie Pardubice**

Aula Arnošta z Pardubic

Radka Rubešová – zpěv / Chanson Trio CouCou,
arr. Martin Kudrna, Stanislav Vavřínek – dirigent

Doprovodný program:

11.–29. listopadu | **Samet v divadle**

foyer Auly Arnošta z Pardubic

Výstava zapůjčená od Institutu Paměti národa v Pardubicích představuje několik významných osobností 20. století souvisejících s Pardubicemi.

PAMÁTNÍK ZÁMEČEK

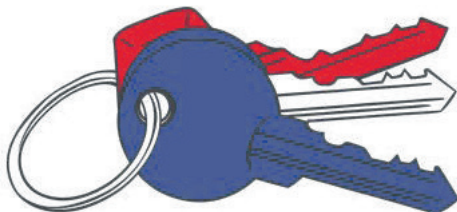
20. listopadu 18:00 | **Rok 1939. Od vzniku protektorátu po pád první odbojové garnitury**

Památník Zámeček připomene 85 let od zlomového roku 1939, včetně událostí spojených se 17. listopadem 1939 a uzavřením českých vysokých škol. Ve své přednášce o nich promluví historik Jan B. Uhlíř, který se specializuje na období Třetí říše a Protektorátu Čechy a Morava.

DDM ALFA

4. až 30. listopadu | **venkovní výstava**
Listopad 1989: Pardubice na prahu svobody
Jindřišská ulice na Karlovíně

Výstava přibližuje sametovou revoluci roku 1989 v Pardubicích. Fotografie Radana Duchoně provází událostmi od prvního studentského pochodu městem, přes generální stávkou a končí příjezdem prezidenta Václava Havla do Pardubic.

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Zahraj si Pardubice, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 27.4. Jiří Toman: Město, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 4.1. Exit 91 / Vykopávky, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 11.11. Tomáš Bárta – Mezi, Galerie Univerzity Pardubice, výstava

do 31.12. Lapidárium, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 24.11. Velká pardubická slaví 150 let, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 18.11. Kniha a tvarování papíru (výstava), Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce, výstava

do 17.11. Marie Komárková, Romana Svatoňová Výstava obrazů a kreseb, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 2.1. Dotečky múz II, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

do 24.11. RAP, Výstavní prostor Mázhaus, výstava

6.11.–12.1. Světla vyprávějí..., Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

7.11.–10.11. Cestovatelský festival 2024 – 8. ročník, Congress Centre Pardubice

7.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazí!, Institut Paměti národa, výstava

7.11. 16:00 Hry na hrdiny – Dungeons and Dragons, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce, divadlo

7.11. 18:00 Braniborsko – přírodovědná přednáška, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum

7.11. 18:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil

7.11. 18:00 Pořád jsem to já, Východočeské divadlo, divadlo

7.11. 19:00 Filmový večer, Everything

7.11. 19:00 Podzimní koncert SOKP, Dům hudby, koncert

8.11. 15:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazí!, Institut Paměti národa, výstava

8.11. 16:30 Strašidelná zahrada, Dům dětí a mládeže Alfa – odloučené pracoviště Delta, akce pro děti

8.11. 18:00 Pan Kaplan má třídu rád, Východočeské divadlo, divadlo

8.11. 19:00 Divadelní představení Dobytí severního pólu, Dolí Klub, divadlo

8.11. 20:00 Gmajor6, Everything, koncert

8.11. 20:00 Cocotte Minute, Music club Žlutý pes, koncert

8.11. 22:00 VideoDiskotéka w / Thomas Angello, Everything

9.11. Farmářské trhy, třída Míru u sochy Jana Kašpara

9.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

9.11. 10:00 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích, akce pro děti

9.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazí!, Institut Paměti národa, výstava

9.11. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie

9.11. 15:00 Vzpomínání (Anna Datashvili), Malaya – centrum jógy, přednáška

9.11. 16:00 FK Pardubice FK Jablonec, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal

9.11. 16:00 Krajina v batůžku, Pardubicej lajfy, divadlo

9.11. 17:00 Louskáček, zeleninový balet, Divadlo 29, divadlo

9.11. 17:00 Podzimní koncert pěveckého sboru Cantus amici, kostel sv. Bartoloměje

9.11. 17:30 BK Kvis Pardubice – BK Olomoucko, Sportovní hala Dašická, basketbal

9.11. 19:00 Don Juan se vrací z války, Východočeské divadlo, divadlo

9.11. 19:00 Grande Moravia – Tenkrát na západě, Dům kultury Dukla, koncert

9.11. 19:00 Good season – šansony napříč žánry, Everything, koncert

9.11. 19:00 Expost a White Fruit Honey, Ponorka, koncert

9.11. 19:00 Regent Rock, Restaurace Rosignano, koncert

9.11. 19:00 Lucie Bílá, Recitál, Východočeské divadlo, koncert

9.11. 19:00 Výtvarný/Hudební workshop s tvůrci představení Krajina v batůžku, Malaya – centrum jógy

9.11. 20:00 Martinská zábava, Hostinec U Kosteckých

9.11. 20:00 Poletíme? Hvězdy těžký tour maj, Music club Žlutý pes, koncert

10.11. 10:00 Dětské divadélko – O neposlušných kůzlátkách, Automatické mlýny – Multifunkční sál v budově Síla, akce pro děti

10.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

10.11. 10:00–13:00 Pohyb v obrazech, Gočárová galerie v Automatických mlýnech, tanečně-pohybová dílna

10.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazí!, Institut Paměti národa, výstava

10.11. 15:00 O dvanácti měsíčkách, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, akce pro děti

10.11. 15:00 „Louskáček“ – lední show spojená s baletem, enteria arena

10.11. 17:00 Slavnostní koncert Continuo Pardubice 20 let, Dům hudby, koncert

10.11. 19:00 Koncert filmové hudby, Ideon

10.11. 19:00 Žáby, Východočeské divadlo, divadlo

11.11. 9:00–16:00 Dítě v náročné životní situaci – šikana, kyberšikana, Lidový Dům

11.11. 10:00 Nejkrásnější bývá šilená, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

11.11. 18:00 Koncert pro radost, Dům hudby, koncert ZUŠ Pardubice, Havlíčkova

11.11. 18:00 Koncert pěveckých sborů, Archa – Sbor Církve bratrské

11.11. 18:30 Měl jsem pocit, že dělám něco důležitého pro tuto zem, Institut Paměti národa, beseda s Jakubem Železným

11.11. 18:30 Nekonečná hranice, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, filmový klub

11.11. 19:00 Sian Evans & Kosheen, Ideon, koncert

12.11. 9:30 Adventní dřevěný svícen, Dům dětí a mládeže Beta

12.11. 17:30 S čerty nejsou žerty, Východočeské divadlo, divadlo

12.11. 19:00 Písňe múz – Festival svobody, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, koncert

12.11. 20:00 Zuboly, Divadlo 29 – Sál divadla, koncert

13.11. 10:00 S čerty nejsou žerty, Východočeské divadlo, divadlo

13.11. 16:00 Hry na hrdiny Svítky hrdinů, Krajská knihovna v Pardubicích, divadlo

13.11. 17:00 Srí Lanka, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška

13.11. 17:45–20:45 Kurz improvizace 1: základy, Ekocentrum Paleta

13.11. 18:00 Orlando, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

13.11. 19:00 Do nebes!, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

13.11. 19:00 Koncert a křest CD Pardubické Mužiky, Kulturní dům Hronovická

13.11. 20:00 Karaoke Night, Everything,

14.11.–17.11. Umění do galerie, Galerie města Pardubic, výstava

14.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

14.11. 16:00–19:00 Hry na hrdiny – Dungeons and Dragons, knihovni centrum u Vokolků na Příhrádku, divadlo

14.11. 18:00 Afghánistán, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

14.11. 18:00–21:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil

14.11. 18:00 Křest knihy Užít si rozvod do poslední slzy, Galerie Café

14.11. 19:00 O lásce, Kulturní dům Hronovická – velký sál, divadlo

14.11. 19:00 Pocta Wabimu Daňkovi – folkový koncert, Doli Klub, koncert

14.11. 19:00 Studenti za svobodu a demokracii, Galerie Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, koncert

14.11. 20:00 Pro-pain – Pardubice, Music club Žlutý pes, koncert

14.11. 20:30 The Factory Jazzy Night with guests, Road Cafe, koncert

15.11. Cashanova Bulhar, Music club Žlutý pes, koncert

15.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

15.11. 16:30–18:30 Kerapátky, Dům dětí a mládeže Alfa Pardubice

15.11. 17:00 Povídání o cestování po Střední Asii, Westie coffee, přednáška

15.11. 19:00 1 000 tváří Adiny, Východočeské divadlo, divadlo

15.11. 19:00 Jitřenka bůz, Divadlo Exil, poetický večer plný hudby a divadla

15.11. 19:00 Pořád jsem to já, Východočeské divadlo, divadlo

15.11. 19:00 eNDee a Chrudimská komorní filharmonie v Paláci, Congress Centre Pardubice, koncert

15.11. 21:00 Rocková zábava, Ponorka, koncert

15.11. 22:00 House Night w / Chris Sadler, Kostka, Gunfighter, Everything, koncert

16.11. 8:00 Extreme Dog Race Steeplechase, Dostihové závodiště Pardubice

16.11. 8:30 Výstava minerálů, Ideon

16.11. 10:00 Cukrové Tintilimintili, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina, akce pro děti

16.11. 10:00–22:00 Festival tetování IX.Tattoo Event Pardubice, Congress Centre Pardubice

16.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

16.11. 10:00–17:00 Mint Market Pardubice, Automatické mlýny

16.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

16.11. 16:00 Krásný Volant fest 2024, ABC Klub, koncert, hosté Dukla vozovna, Punk Floid, EIE, Houba, Nežfaleš, Stará puška, VPR

16.11. 18:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo

16.11. 19:00 Já je někdo jiný, Divadlo Exil, divadlo

16.11. 19:00 Pardubická Gilotina, Music club Žlutý pes, koncert

17.11. 10:00 Dětské divadélko Brouček, Automatické mlýny – multifunkční sál v budově Síla, akce pro děti

17.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

17.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

17.11. 13:00 Prohlídka pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum

17.11. 14:00–18:00 Revoluční svařák a promítání kinopříběhu, Institut Paměti národa – kavárna Tady a teď, Machoňova pasáž, Pardubice

17.11. 14:00 Taneční odpolední čaj – diskotéka s DJ Mildou, Kulturní dům Hronovická, akce pro děti

17.11. 14:00–18:00 Tvořivá dílna Sametová hrdinové, Institut Paměti národa

17.11. 15:00 Příběhy králíčka Pěti, Východočeské divadlo, akce pro děti

17.11. 17:00 Dynamo Pardubice – Kometa Brno, enteria arena, hokej

17.11. 18:00 Koncert k výročí sametové revoluce – Festival svobody, Dům hudby – malý sál

17.11. 19:00 Retro recitál, Divadlo Exil, koncert

18.11. 8:30 a 10:30 Příběhy králíčka Pěti, Východočeské divadlo, akce pro děti

18.11. 14:00 Přednáška pro seniory – Sociální zajištění seniorů v Pardubicích a okolí, Senior-centrum

18.11. 17:00 Příběhy králíčka Pěti, Východočeské divadlo, akce pro děti

18.11. 18:30 Chiméra, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, filmový klub

18.11. 19:00 Pirate Swing Band Gala 2024, Dům hudby, koncert

18.11. 19:00 Tanec na konci léta, Divadlo Exil, divadlo

18.11. 19:00 Vězení dějin, Divadlo 29 – sál divadla

19.11. 09:00 Svět za zrcadlem, Galerie Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, přednáška

19.11. 15:30–17:00 Akademie objevů – Nejstarší Přemyslovci ve světle přírodovědných průzkumů, Vzdělávací centrum Sféra, přednáška

19.11. 17:00 Portugalský ostrov Madeira – rozkvetlý květináč Atlantiku 2006 – 1. polovina, Reálka Pardubice – sál Jana Kašpara, přednáška

19.11. 18:00 No Strings Orchestra, Dům hudby, koncert

19.11. 18:30 Šansony a Bubu fóry!, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, koncert

19.11. 19:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo

19.11. 19:00 Offcity architekti: Mluvit o architektuře / BoysPlaysNice a Architekti bez hranic, Divadlo 29, přednáška

19.11. 19:00 Queenshow 50, Ideon, koncert

20.11.–19.1. Dotek starých časů, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, výstava

20.11. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2024/2025, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, program pro aktivní seniory

20.11. 10:00–12:00 Rodinná středa: I máma má mámu, Galerie města Pardubic, tvůrčí dílna pro děti 1,5–5 let i jejich rodiče

20.11. 16:00–19:00 Hry na hrdiny – Svitky hrdinů, Krajská knihovna v Pardubicích, divadlo

20.11. 17:45 Kurz improvizace 1: základy, Ekocentrum Paleta

20.11. 18:00 Přednášky v památníku Rok 1939. Od vzniku protektorátu po pád první odbojové garnitury, Památník Zámek Pardubice

20.11. 19:00 Abba mania by Abba stars, Ideon, koncert

20.11. 19:00 Koncert Luboše Pospíšila, Doli Klub

20.11. 19:00 Pořád jsem to já, Východočeské divadlo, divadlo

20.11. 20:00–22:00 Stand Up show Libor Macháček „Co ty o tom víš?“, Everything

21.11. 9:30–13:30 Digitání odysea – Nakupování odkudkoliv (kurz), Krajská knihovna v Pardubicích

21.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

21.11. 16:00–19:00 Hry na hrdiny – Dungeons and Dragons, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, divadlo

21.11. 16:00–20:30 Rok s akvarelem – listopad, Základní škola a Praktická škola Svítání, o.p.s.

21.11. 17:30–19:00 Vernisáž obrazů – Markéta Bakulová, Westie coffee

21.11. 18:00 Irácký Kurdistan a Irán – cestopisná přednáška, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum

21.11. 18:00–21:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil

21.11. 18:00 Česko – Nizozemsko, enteria arena – velká hala, basketbal

21.11. 19:00 Benefiční talk show večer, Dům hudby

21.11. 19:00 Koncert bez kapely Sabrage & Kevin, Everything

21.11. 19:00 Koncert k roku české hudby, Gočárova galerie v Automatických mlýnech

21.11. 19:00 Orlando, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

21.11. 19:00 Petr Spálený 80, host: Miluška Voborníková, Kulturní dům Hronovická, koncert

21.11. 20:00 Hudební vystoupení Grey256, Music club Žlutý pes

21.11. 20:00 Micha Ela Dašková, Michal Kindernay & kol.: AAIA / NTRCTC, Divadlo 29 – sál divadla, divadlo

22.11. PSH Tour, Music club Žlutý pes, koncert

22.11. 8:00–24.11. 16:00 Kurz radiační ochrany, Centrum technického vzdělávání UNIT

22.11. 10:00–18:00 Dny zdraví /9. ročník/, Dům techniky, výstava

22.11. 10:00 Seniorský pátek: Zavzpomínej na maminku, Galerie města Pardubic (GAMPA)

22.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

22.11. 18:00–22:00 Black Friday night shopping, Palác Pardubice

22.11. 18:30 Fremont, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, film

22.11. 19:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo

22.11. 19:00 Neklidná růže, Divadelní klub, divadlo

22.11. 19:00 Paletáci: Lavička, Divadlo Exil, improvizací show

22.11. 20:00 Petr Kylián: Povídky a další texty, Divadlo 29 – Klub 29

22.11. 20:00 Portless – křest desky Recharged, ABC Klub, koncert

22.11. 20:20 The Sound Pack, Jazz Tangens club, koncert

23.11. Farmářské trhy, třída Míru, u sochy Jana Kašpara

23.11. 10:00–18:00 Dny zdraví /9. ročník/, Dům techniky

23.11. 10:00–18:00 Expo Pardubice – burza sportovních karet a suvenýrů, Congress Centre Pardubice

23.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

23.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

23.11. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

23.11. 19:00 G. Aron / Můj báječný rozvod, Východočeské divadlo, divadlo

23.11. 19:00 Jahody rock, Restaurace Rosignano, koncert

23.11. 19:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo

23.11. 19:00 Poutníci do Lhasy, Divadlo Exil, divadlo

23.11. 20:00 Skyline, Music club Žlutý pes, koncert

23.11. 22:00 Block DNB Takeover, Everything, koncert

24.11. 10:00 Dětské divadélko – Paleček, Automatické mlýny – Multifunkční sál v budově Síla, akce pro děti

24.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny

24.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava

- 24.11. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, dětská prohlídka krytu civilní obrany
- 24.11. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka
- 24.11. 15:00 Pohádky kouzelné babičky, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, akce pro děti
- 24.11. 15:00 Tvůrčí neděle: Máma, matka, maminka, Galerie města Pardubic, akce pro děti
- 24.11. 17:00 Dynamo Pardubice – Mountfield HK, enteria arena – velká hala, hokej
- 24.11. 17:00 Louskáček, Východočeské divadlo, divadlo
- 24.11. 19:00 Kráska z Leenane, Divadlo Exil, divadlo
- 25.11. 10:00 Přestupní Stanice: Strach (studio Laik), Východočeské divadlo, divadlo
- 25.11. 16:00 Musel jsem utéct. Nemohl jsem sloužit čertovskému systému., Institut Paměti národa, promítání za účasti aktéra filmu
- 25.11. 18:30 Byli jsme to my?, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, filmový klub
- 25.11. 18:30 Svoboda jako velký Boží dar, Divadlo 29 – sál divadla
- 25.11. 19:00 Monika Absolonová – Až do nebes Tour 2024, Východočeské divadlo, koncert
- 26.11.–2.2. Kouzelný svět ozdob, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava
- 26.11.–29.12. Vánoční prohlídky Zámku Pardubice, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum
- 26.11. 9:30 Adventní aranžmá – věnec, Dům dětí a mládeže Beta, workshop
- 26.11. 18:00 Dynamo Pardubice – Vítkovice, enteria arena – velká hala, hokej
- 26.11. 19:00 Cello Republic, Dům hudby, koncert
- 26.11. 19:00 Kdo je tady ředitel?, Východočeské divadlo, divadlo
- 27.11. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2024/2025, Zámek Pardubice, Východočeské muzeum, program pro aktivní seniory
- 27.11. 14:00–15:30 Studánky: Zánik opatovického kláštera v dobových kronikách a pověstech, Seniorcentrum, přednáška
- 27.11. 16:00–19:00 Hry na hrdiny – Svitky hrdinů, Krajská knihovna v Pardubicích, divadlo
- 27.11. 17:00 Autogramiáda Martina Moravce, Polyfunkční dům Magnum – Knihkupectví Luxor
- 27.11. 17:00 Dominikánská republika, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška
- 27.11. 17:45–20:45 Kurz improvizace 1: základy, Ekocentrum Paleta
- 27.11. 19:00 Bestiář, Východočeské divadlo – Městské divadlo, divadlo
- 27.11. 19:00 Hudební vystoupení Apalucha a Sklenka /Kolín/, Doli Klub
- 27.11. 19:00 Koncert pedagogů Konzervatoře Pardubice v GG, Gočárova galerie v Automatických mlýnech
- 27.11. 19:00 Noc na Karlštejně, Východočeské divadlo, divadlo
- 27.11. 19:00 tata_bojs.doc, Divadlo 29 – sál divadla, koncert
- 28.11. 9:00–14:30 Metody a techniky zjišťování názoru dítěte I., Lidový dům
- 28.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava
- 28.11. 16:00–19:00 Hry na hrdiny – Dungeons and Dragons, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, divadlo
- 28.11. 18:00 Jamajka – cestopisná přednáška, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum
- 28.11. 18:00 Koncert učitelů, Základní umělecká škola Havlíčkova
- 28.11. 18:00–21:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil
- 28.11. 18:00 Tématická komentovaná prohlídka výstavou Chyba není omyl, Galerie města Pardubice
- 28.11. 19:00 20 let Simulantenbande, Východočeské divadlo Pardubice, koncert
- 28.11. 19:00 Barocco sempre giovane, hudební sál radnice, koncert
- 28.11. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 28.11. 20:00 Ivan Hlas / Jan Kalousek & Navi Papaya v Pardubicích, Music club Žlutý pes, koncert
- 29.11. 9:00–14:30 Metody a techniky zjišťování názoru dítěte I., Lidový dům
- 29.11. 10:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo
- 29.11. 15:00–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava
- 29.11. 18:00 Povídání o WHW treku s ochutnávkou whisky, Westie coffee
- 29.11. 19:00 Hypocrite tour (Palpitate, Nomura, Pyromann), Ponorka, koncert
- 29.11. 19:00 Můžem, i když nemůžem – premiéra, Doli Klub, divadlo
- 29.11. 19:00 Prime Orchestra – Rock Sympho Show, Ideon, koncert
- 29.11. 20:00 58G + support: Issa Me Mario, Music club Žlutý pes, koncert
- 29.11. 22:00 Studiosession zpátky v Pardubicích, Everything, koncert
- 30.11. Ave Maria, Kostel sv. Bartoloměje, koncert
- 30.11. 10:00–21:00 Gulášobraní a zabijačka, centrální park u ZŠ na Dubině
- 30.11. 10:00–17:00 Jak vykouzlit Vánoce, Galerie města Pardubice, otevřená výtvarná dílna pro děti a rodiče
- 30.11. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny
- 30.11. 10:00–17:00 Vánoce letem světem, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, dílny pro děti
- 30.11. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava
- 30.11. 10:30 Vi skal til Norge! (Jedeme do Norska!), Dům hudby, koncert
- 30.11. 17:00 Rozsvícení vánočního stromu, centrální park před ZŠ Dubina
- 30.11. 18:00 BK Kvis Pardubice – Sluneta Ústí nad Labem, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 30.11. 18:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo
- 30.11. 19:00 Ani o den dýl!, Kulturní dům Hronovická, divadlo
- 30.11. 19:00 Clara Levy: 13 Visions (FR), d'incise (BE), Divadlo 29, koncert
- 30.11. 19:00 Do zdi, Divadlo Exil, divadlo
- 30.11. 20:00 AC/CZ 'Top AC/DC tribute show', Music club Žlutý pes, koncert
- 30.11. 20:00 Fernetman tour – Starti, Fousatej hat, Pirates of the pubs, Ponorka, koncert
- 30.11. 22:00 Mucha, Everything, koncert
- 1.12.–24.12. Vánoce na Zelené bráně, Zelená brána

1.12.–24.12. Vánoce v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus 1.12. 10:00–11:00 Dětské divadélko – Pastýři vstávejte, Automatické mlýny – Multifunkční sál v budově Síla, akce pro děti 1.12. 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 Komentované prohlídky Automatických mlýnů, Automatické mlýny 1.12. 10:00–17:00 Ozdoby z vytlačovaného perníku – adventní dílny, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, adventní dílny 1.12. 10:30–18:00 Tichá hrdinství – příběhy odvahy, ze kterých mrazil, Institut Paměti národa, výstava 1.12. 15:30 FK Pardubice – SK Dynamo České Budějovice, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal 2.12. 18:30 Birthday Girl, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, filmový klub 2.12. 18:30 Mezi vědou a obrazovkou, Institut Paměti národa, přednáška 3.12. 17:00 Mikulášský koncert dechového oddělení, Dům hudby 3.12. 19:00 Banda di Feste, Dům hudby, koncert	4.12. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2024/2025, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, program pro aktivní seniory 4.12. 17:00 Mikulášský koncert klávesového oddělení, Základní umělecká škola Havlíčkova 4.12. 17:00–18:30 Čtení z Letnic s Miroslavem Hlaučem, Krajská knihovna v Pardubicích 4.12. 17:00 Čtyřková výročí Pardubic, Archa – Sbor Církve bratrské, přednáška 4.12. 17:30 FK Pardubice – SK Sigma Olomouc, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal 4.12. 17:45–20:45 Kurz improvizace 1: základy, Ekocentrum Paleta 4.12. 19:00 Karel Plíhal – recitál, Kulturní dům Hronovická, koncert 5.12. Mikulášská obchůzka, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum 5.12. 16:00–19:00 Mikulášská show, Palác Pardubice 5.12. 16:00–18:00 Čert a Mikuláš, Everything	5.12. 17:30 „Na Mikuláše“, pořad DFS Perníček, Kulturní dům Hronovická 5.12. 18:00–21:00 Kurz improvizace 3: Odehraj příběh, Divadlo Exil 5.12. 19:00 Elixír, Doli Klub, koncert 5.12. 19:00 Destruction, Music club Žlutý pes, koncert 5.12. 19:00 Vánoční strom, Dům kultury Dukla 6.12. 16:45–20:45 Jednorázový večerní kurz: Básně a jak na ně, Ekocentrum Paleta 6.12. 19:00 Renne Dang v Pardubicích – Tour, Music club Žlutý pes, koncert 6.12. 20:00 Harlej – Zatím je to dobrý tour, ABC Klub, koncert 6.12. 20:00 Amelie Siba a Máří, Divadlo 29, koncert 6.12. 22:00–7.12. 04:00 80's 90's & Millenium W / Linkinč, Everything, koncert

Dětské matiné nově v sobotu

30. listopadu 2024 v 10:30 se v Suově síni Domu hudby v Pardubicích koná první dětské matiné 56. sezóny. Letos ale nastala zásadní změna. Dlouhé roky se

hrálo v neděli, od letoška to je v sobotu. Téma dětských programů je pro tento rok „cestování“, virtuálně se tak orchestr spolu s malými posluchači vydá nejprve

do Norska, v dalších programech pak do Francie a Itálie. Děti budou poznávat hudbu podle země jejího původu. O dětská matiné je tradičně obrovský zájem a

jsou dopředu vyprodaná. Zůstávají v režii osvědčené dvojice Marko Ivanović (dirigent) a Petr Kadlec (průvodní slovo).

Milena Potůčková, mluvčí filharmonie

Zveme vás k sobě domů, do GAMPY

První listopadovou sobotu jsme na společné vernisáži s Gočárovou galerií otevřeli v GAMPĚ výstavu Chyba není omyl, která je i pomyslným vyvrcholením stejnojmenného celoročního projektu skrze nějž se zamýšlíme nad chybováním především jako nad přirozenou součástí lidského i nelidského světa. Prostřednictvím výstavy testujeme prostorové možnosti galerie a pokoušíme se ji učinit přístupnější a obyvatelnější. Spíše než výstavní expozici utváříme prostředí na pomezí instalace, scénografie a žité sku-

tečnosti. Díla všech oslovených umělců, umělkyní i kolektivů vytváří v architektuře výstavy spojitý organismus – vstupují jeden do druhého, prolínají se a vzájemně utváří. Prostor galerie veřejnosti otevíráme nikoli jako uzavřenou materii vyhrazenou striktně současným umělcům a umělkyním, ale jako prostor pro zážitky a setkávání.

Prostřednictvím výstavy se obrácíme k Pardubicím a k vám, obyvatelům a komunitám, které toto město obývají. Zveme vás k sobě domů, abyste byli s

námi a v naší galerii trávili svůj čas. Je to jako byste byli u někoho na návštěvě. V GAMPĚ se vaří, tkají koberce, diskutuje – žije. Nezávislá romská televize TUKE. TV vytváří alternativní televizní obsah. Konečně je na co koukat! Objednali byste si v galerii pizzu? V naší galerijní pizzerii jsme pro vás připravili unikátní menu. V rámci tematických komentovaných prohlídek výstavou se budete moci setkat a seznámit s umělci a umělkyněmi, kurátory a kurátorkami, kteří a které se s námi na projektu podílí. K nám do galerie

můžete přinést i své umění. Přijďte 14. 11. do GAMPY na akci Umění do galerie a s sebou vezměte i své Dílo. Hranice mezi tím, kde umění začíná a kde končí, necháváme cíleně propustné a otevřené interpretacím. Během společně strávených podzimních večerů se budeme navzájem inspirovat, konzultovat své nápady či sdílet své strasti nad projekty, které zrovna nevyšly podle plánu. Chyba není omyl!

Více o doprovodném programu naleznete na našich stránkách www.gampa.cz.

Lucie Oplíštilová, GAMPY

Jak mluvit o architektuře?

Architektura v posledních letech zažívá dynamický rozvoj a Pardubice v tomto směru nejsou výjimkou. V široké diskusi se na to konto mísí hlasy architektů a architektek, odborné kritiky a mnoha dalších dotčených.

V přednáškově-diskusním cyklu Mluvit o architektuře, který pro pardubické publikum připravil spolek Offcity, se proto ptáme: Jak probíhá současná debata o architektuře? Existuje kritická reflexe v médiích a mezi

odborníky, nebo se architekti jen vzájemně plácají po ramenou? Posledními hosty tohoto cyklu budou zástupci a zástupkyně dvou rozdílných platform: fotografický tým BoysPlayNice a architekti a architektky

ze spolku Architekti bez hranic. Jsou jejich světy skutečně tak rozdílné? Dokáží spolu komunikovat? Přijďte si v 19. listopadu od 19:00 do Divadla 29 vypočlehnout zmiňované hosty. **Šárka Zahálková, Offcity**

Město se opět ponoří do kouzelné atmosféry adventu s vůní perníku!

Pardubice se chystají na adventní čas. Letošní adventní trhy opět proběhnou ve znamení perníku, začnou již v sobotu 30. listopadu a přinesou nejen pestrý vánoční sortiment, ale také řadu novinek a atraktivní program pro návštěvníky všech věkových kategorií. Slavnostní rozsvícení vánočního stromu proběhne 1. prosince na Pernštýnském náměstí a zahájí tak oficiálně adventní čas v našem městě.

Adventní trhy se letos vrátí na oblíbená místa v centru města, jako je Pernštýnské náměstí, třída Míru, Zámek Pardubice, Mázhaus, Příhrádek a Automatické mlýny. Návštěvníci se mohou těšit na rozmanité stánky s vánočními dárky, pochoutkami a dekoracemi. Od 30. listopadu do 24. prosince nabídnou adventní městečka bohatý kulturní program, který bude probíhat každý týden od středy do neděle.

Adventní trhy budou zahájeny nabídkou víkendovým programem. V neděli 1. prosince dojde k slavnostnímu rozsvícení vánočního stromu za doprovodu hudeb-

ního souboru Banda di feste. Další z oblíbených událostí bude tradiční Mikuláš v Pardubicích se „Zelenobranskými čertovými“ – 5. prosince od 16 do 19 hodin budou náměstím procházet čerti, Mikuláš a andělé, aby atmosféru zahálili tajemnem, vzbudili v dětech zvědavost a nakonec jim vykouzlili úsměvy na tvářích.

Další významnou událostí adventního programu bude charitativní den 15. prosince, jehož výtěžek poputuje na podporu Domácí dětské paliativní péče Energeia.

V prosinci si milovníci vánočních nápojů přijdou na své během adventních dnů svařáku na zámku (7. a 8. prosince) a Slavností vánočního punče (21. a 22. prosince).

Výstava Světla vyprávějí a další novinky

Od 6. listopadu do 12. ledna příštího roku se na zámecké valy vrátí venkovní výstava „Světla vyprávějí“, která se loni setkala s velkým zájmem – navštívilo ji více než 50 tisíc návštěvníků. Letos výstava přinese nové pardubické motivy a

dětský fantasy park, který potěší zejména ty nejmenší návštěvníky.

Mezi letošní taháky patří také vánoční mašinka, která bude jezdit na trase zámecké, Příhrádek, pernštýnské náměstí a Automatické mlýny. Dále pak dětská vánoční stezka se šesti zastávkami s úkoly a tajenkou, na jejímž konci čeká malý dárek, nebo vyhlídka na Pernštýnském náměstí ze Zelené brány. Pro všechny, kteří chtějí zachytit své zážitky, bude k dispozici nový dřevěný fotopoint.

Perník v hlavní roli

Adventní atmosféru opět podtrhne vůně perníku, který se letos ponese všemi kouty města. Už popáté se díky podpoře města a infocentra spojily pardubické kavárny a cukrárny, aby návštěvníkům nabídly rozmanité perníkové dobroty. A letos tomu nebude jinak – čeká na vás opět pestrá a lákavá nabídka.

Pardubické adventní trhy – oblíbené po celé republice

Loňský úspěch pardubických adventních trhů byl potvrzen skvělým druhým

místem v anketě iDnes a vysokou návštěvností. Tento úspěch motivuje organizátory, aby i letos připravili bohatý a pestrý program, který přiláká místní i turisty z celé republiky, uvedla náměstkyně Jiřina Klčová.

I letos srdečně zveme na Štědrovečerní procházku – koledy, setkání s přáteli, to vše patří k vánoční tradici. Na Štědrý večer se otevrou brány zámku a muzea a zůstanou otevřené do půlnoci. Ve 23:00 začne na Pernštýnském náměstí tradiční Štědrovečerní zpívání České mše vánoční J. J. Ryby v podání Pardubického dětského sboru. Pro milovníky divadla bude opět Tradiční půlnoční setkání a zpívání v divadle. Otevrou se i pardubické kostely a některé restaurace, kavárny či vinárny.

Adventní čas v Pardubicích bude opět plný radosti, vůní perníku a kouzelné vánoční atmosféry. Přijďte si užít kulturní program, vánoční dobroty, nádherně ozdobená náměstí a prožijte advent naplno. Těšíme se na vás!

Radek Mašík, pořadatel

Advent znovu láká na desítky perníkových specialit

Již popáté zavládne v Pardubicích kouzlo Vánoc provoněných perníkem. Adventní čas zde opět zpříjemní jedinečný festival „Advent s vůní perníku“, který propojuje místní kavárny a restaurace v nabídce lahodných perníkových specialit. Od tradičních perníčků až po netradiční nápoje s perníkovým nádechem – toto období bude nejen o vánoční náladě, ale také o bohaté paletě chutí.

V letošním ročníku se zapojí více než 30 kaváren a restaurací, které nabídnou přes 50 různých podob perníkových pochoutek. Návštěvníci tak budou moci objevovat nová a nečekaná spojení perníkových chutí ve formě nápojů i dezertů.

Kavárny nabídnou nejrůznější variace perníkových káv a horkých nápojů, které zpříjemní chladné adventní dny. Milovníci kávy si mohou dopřát například perníkovou kávu či latte, které přináší nezaměnitelnou kombinaci jemné kávy a kořeněné chuti perníku. Zajímavostí je i nabídka drinků, mezi nimiž vynikají například „Gingerbread Gin-gin“, perníkové Baileys Latte nebo domácí perníčkový likér. Nápoje i fajnšmekři si přijdou na své s perníkovým espresso Martini, které spojuje eleganci klasického Martini s voňavým dotekem Vánoc.

Perníkové dezerty jsou dalším lákadlem, které by žádný návštěvník neměl

minout. Perníkový cheesecake, cupcakes či cookies potěší každého milovníka sladkého, zatímco perníkové semifredo nebo tiramisu představí lahodné spojení tradičních dezertů s vánoční atmosférou. Kromě toho nebude chybět ani klasický zdobený perník, jenž je pro Pardubice ikonickým symbolem a nedílnou součástí místní kultury.

Advent s vůní perníku je akcí, která nejen ctí tradici pardubického perníku, ale také ji posouvá do moderní doby. Místní podniky dávají prostor kreativitě a vytvářejí nová spojení chutí, která přináší nečekané zážitky. Advent se stal oblíbeným obdobím, které každoročně přitahuje jak

místní obyvatele, tak i turisty, kteří touží po autentické vánoční atmosféře a gastronomických zážitcích.

Lidé, kteří rádi mlsají, si mohou z přehledu zapojených kaváren vytvořit svou vlastní „perníkovou stezku“. Na ní budou moci ochutnat různé varianty této tradiční pardubické dobroty a objevit tak nové oblíbené chutě. Pokud hledáte způsob, jak se naladit na Vánoce a přitom si užít jedinečné chuťové dobrodružství, nenechte si ujít letošní ročník „Adventu s vůní perníku“. Více na www.adventsvuniperniku.cz či stejnojmenných sociálních sítích.

Miloslava Christová, ředitelka infocentra

Rekordní setkání pracovníků infocenter v Pardubicích

V polovině října se Pardubice staly místem setkání pracovníků turistických informačních center z celé České republiky. Na Členské fórum Asociace turistických informačních center České republiky (A.T.I.C. ČR) se sjelo téměř 230 účastníků, což znamenalo rekordní účast v historii těchto akcí. Pardubice se na dva dny staly centrem pozornosti v oblasti cestovního ruchu a turistického

informačního servisu. Letos bylo setkání o to významnější, že A.T.I.C. ČR slavila v Pardubicích 30 let od svého vzniku. Během tohoto období asociace významně přispěla k rozvoji informačních služeb pro turisty po celé zemi, a proto se oslavu třicátého výročí stala jedním z vrcholů celé akce.

Účastníci fóra měli během dvoudenní akce možnost nejen seznámit se s no-

vinkami a výzvami v oblasti informačních center, ale také objevovat krásy Pardubic a okolí. Pro ně byly připraveny komentované prohlídky městem, a to konkrétně Stezkou Vítězů z Pernštejna a trasou Pardubicemi po stopách Silver A. Kromě toho si účastníci mohli prohlédnout významné památky a místa regionu, jako jsou Východočeské muzeum – Zámek Pardubice, Automatické mlýny, Památník

Zámeček Pardubice, Dostihové závodiště Pardubice či hrad Kunětická hora.

Tato významná událost, která přilákala rekordní počet návštěvníků, by se nemohla uskutečnit bez finanční podpory statutárního města Pardubice a Pardubického kraje. Jejich přispění umožnilo realizaci nejen pracovního fóra, ale i bohatého doprovodného programu.

Miloslava Christová, ředitelka infocentra

Diskuzní fórum

Městské obvody by měly být zrušeny

Vedení města nechalo akademickými pracovníky zdejší univerzity vypracovat analýzu výkonu veřejné správy v Pardubicích. Z analýzy nepřekvapivě vyplynulo, že rozdělení města na městské obvody nás stojí nemalé peníze. Autoři analýzy odhadují vícenásledky na provoz veřejné správy v Pardubicích v souvislosti s rozdělením na městské obvody na 60 mil. Kč ročně a není moc důvodů o tomto odhadu pochybovat. Jenom odměny zastupitelů na městských obvodech (dominantně uvolnění starostové) dosahují téměř 18 mil. Kč ročně, náklady na provoz budov MO (včetně úklidu) jsou cca 5 mil. Kč ročně, v souvislosti s existencí městských obvodů je třeba zaměstnávat řadu zaměstnanců jen z důvodu existence obvodů (bez konkrétní agendy ve prospěch území obvodu), jako jsou tajemníci úřadů MO, pracovníci sekretariátů MO, vedoucích kanceláří MO, pracovníci pro vnitřní věci obvodů (rozpočtová, platová a účetní agenda). K úsporám z rozsahu by jistě došlo i v dalších agendách vykonávaných městskými obvody, pokud by výkon těchto agend byl centralizován (např. v agendách výběru místních poplatků nebo přestupků).

Proti nezpochybnitelným vícenásledkům na veřejnou správu souvisejícím s členěním města na městské obvody je třeba postavit přínos, který existence městských obvodů má pro občany města, a zamyslet se též nad tím, zda cílů přibližování veřejné správy občanům nelze dosáhnout i jinými, méně nákladnými, prostředky. Fyzické přiblížení úřadu městského obvodu bydliště občana má s ohledem na malý rozsah agendy jen malý význam, nadto z řady oblastí města je úřadovna městského obvodu dopravně srovnatelně dostupná jako střed města, kde jsou budovy magistrátu (celý MO 1, části MO 2, 3 a 5), nebo je dokonce úřad obvodu dostupný hůře než magistrát města (např. Doubravice, Ohrázenice, Trnová, Slovany). Pro přiblížení samosprávy ve smyslu užšího kontaktu občanů se svými volenými zástupci pak zákon o obcích zná nástroje, které jsou méně nákladné a s ohledem na jejich užší sepětí s konkrétním územím přitom mohou být z pohledu přiblížení samosprávy občanům i efektivnější. Jde o místní komise či osadní výbory. Právě prostřednictvím těchto or-

gánů mohou být dávány podněty, kterými bude zajištěno, že rozvoj města bude rovnoměrný a na okrajové části města se nebude zapomínat.

Je na čase systém veřejné správy v Pardubicích zefektivnit. Nemůžeme sledovat, jak v rozpočtu města chybějí peníze na realizaci potřebných projektů, město se přímo či prostřednictvím svých organizací zadluhuje, a desítky milionů jsou vynakládány na iluzorní přibližování správy občanům. Tyto výdaje nejsou účelné a podvazují možnosti investovat do zvelebení města a zkvalitnění života v Pardubicích. Cestou je zrušení členění města Pardubic na městské obvody.

Martin Slezák, zastupitel města (TOP 09)

Město tápe ve své správě

Statutární město Pardubice je rozděleno na obvody. V souladu se zákonem o obcích to stanovuje Statut města. Jak se ukazuje, některé nastavené procesy i rozdělení kompetencí mezi městem a obvody jsou překonané a neefektivní.

V dubnu loňského roku si město zadalo u Univerzity Pardubice zpracování ekonomické a procesní analýzy města. Zpráva byla dokončena v březnu letošního roku, zastupitelé s ní byli seznámeni s půlročním zpožděním, v říjnu. Výsledky jsou zarážející a přinesly s sebou celou řadu otázek, které je třeba řešit (a které už mohly být půl roku řešeny). Je nutno dělat na obvodech výkon státní správy? Přinášejí prostředky vynaložené na výkon samosprávy žádoucí zvýšení kvality obyvatel města, když náklady na obvody činí ročně 60 mil. Kč? Existuje dostatečná míra koordinace a spolupráce mezi městem a obvody? Je stávající systém vztahu mezi městem a obvody správně nastaven, a to včetně rozdělení odpovědnosti? Je současný stav Statutu města vyhovující? Je stávající rozdělení města na obvody optimální, neměly by se některé obvody zrušit či některé spojit?

V závěru této studie je řečeno, že je na politicích, aby tyto otázky posoudili a rozhodli. Čas ale běží, úprava Statutu města je časově poměrně náročná (vyjadřují se k němu obvody města a jednotlivé úseky magistrátu). Zadání úpravy musí zadat vedení města, ale jak je zřejmé z výše uvedeného půlroční prodlevy nemá k tomu stávající koalice ve městě odvahu. Přitom existuje usnesení z prosince roku 2023, které ukládá primátorovi města

předložit v listopadu návrh změn organizační struktury, postupů, procesů a dokumentů (zejména Statutu města Pardubic) města, včetně městských obvodů a městem zřízených či ovládaných právnických osob, na základě činnosti pracovní skupiny k vypracování analýzy fungování veřejné správy. Skupina se však už dlouho nesešla, žádný výsledek činnosti skupiny není, a tak je změna fungování veřejné správy ve městě zřejmě v nedohlednu. Chybí chuť stávající koalice tuto důležitou oblast činnosti města řešit.

Petr Klimpl, zastupitel města (ODS)

Zvýšení daně z nemovitosti nebylo nutné

Dovolují si reagovat na řadu vyjádření pana náměstka Rychteckého na téma zvyšování daně z nemovitosti, která pronesl na Zastupitelstvu města Pardubic a publikoval v posledním radničním zpravodaji, v médiích a na sociálních sítích.

Obecně je pravda, že příjmy města Pardubice výrazně rostou, i když to náměstek Rychtecký přičítá pouze velké inflaci, za kterou údajně může „pouze“ současná vláda. Chtěl bych ho i touto cestou upozornit, že dle zákona o České národní bance za stabilitu cen odpovídá centrální banka. Je pravda, že odpovědnost za udržitelný vývoj rozpočtů má i vláda, v té minulosti ale byla spolu s hnutím ANO právě i jeho ČSSD (nyní SOCDEM), která nezodpovědně rozhazovala plošně peníze za vrtulníku a rekordní inflaci tak nastartovala.

Za pardubické lidovce souhlasím s tím, že obcím vláda odebrala část podílu na dani z hazardu, protože alespoň některé obce (včetně Pardubic) nebudou motivovány k toleranci a podpoře heren a kasin na svém území. My jsme byli vždy pro vymýcení hazardu z území Pardubic.

Na jaře jsme kritizovali z pravicové části opozice plánované selektivní diskriminační navýšení daně z nemovitosti některým podnikatelům, radniční koalice si ji přesto s pomocí části opozice prosadila. Protože se naše argumenty o diskriminaci ukázaly jako oprávněné, tak nakonec radniční koalice v červnu zvýšila daně všem podnikatelům plošně a stále se ohánějí tím, že občanům města se to nedotkne. A hned v září si schválili s pomocí hlasů jednoho Piráta a dvou zastupitelů z SPD a Trikolóry navýšení

daně z nemovitosti občanům z dvanácti městských částí (Černá za Bory, Dražkovice, Drozdice, Hostovice, Lány na Důlku, Mněnice, Nemošice, Opočinek, Popkovičky, Semtín, Staré Čívce, Staročernsko).

Politici současné radniční koalice (ANO, Žijeme – SOCDEM, Společně pro Pardubice) před volbami slibovali, že nebudou zvyšovat ceny jízdného MHD, že nebudou zvyšovat cenu vody, že nebudou zatěžovat občany navyšováním poplatků. A co dělají? Zvedli ceny MHD, zvedli cenu vody a navyšují daň z nemovitosti, a dokonce se k tomu ještě hrdě hlásí... Snad si na to Pardubáci vzpomenou při dalších volbách.

Jsou politici, kteří se snaží přivlastňovat jen úspěchy a negativní věci hází na jiné. Já jsem politikem, který říká pravdu. Musíme být rozpočtově odpovědní, musíme snižovat náklady na správu města, neměli bychom zbytečně zvyšovat daňovou zátěž občanů, zároveň bychom se měli postarat o ty, kteří se sami o sebe postarat nemohou.

Vít Ulrych, zastupitel města (KDU-ČSL)

Ohňostroj jako vrchol městských slavností

Pardubická radnice se v rámci městských slavností po roce vrátila k pořádání ohňostroje. Pyrotechnika (z drtivé většiny vyrobená s nedozírnou ekologickou stopou v Asii) plaší ptáky, způsobuje zranění, ohlušuje zvířata i lidi a zanechává po sobě vysoce toxický odpad. Dokonce se ukazuje, že tzv. „silvestrovská kocovina“ velmi často nepochází jen z přehnané konzumace alkoholu, ale mnohdy ze znečištěného ovzduší z pyrotechniky, které za inverze zůstává v ulicích měst desítky hodiny. Ohňostroj je sice lacinější volba než všechny typy známých alternativ (lasery, drony, videomapping), nejde ale o nic dramatického. V tomto případě radnice vynaloží 229 tisíc Kč namísto loňských 300 tisíc. Minulý pokus nahradit ohňostroj světelnou show dopadl bez debaty fatálním neúspěchem, bylo to nepovedené. Hned po prvotním neúspěchu zařadit zpátečku a vrátit se k toxickému ohňostroji je nicméně zbabělý přístup a popření všech vznešených slov o zodpovědnosti, které jsme před rokem v souvislosti s ústupem od ohňostrojů od radních četli a slyšeli. **Robert Hrdina, zastupitel města (Zelení)**

Křížovka o ceny

Celý projekt přeměny Automatických mlýnů na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť (**TAJENKA**) spolupráci několika architektonických studií. Jedním z klíčových architektů projektu je Zdeněk Balík se svým studiem Zette, který manželům Smetanovým doporučil, aby průmyslový objekt koupili, a nastavil i principy spolupráce s městem a krajem. Spolu s dalšími architektonickými ateliéry, jako jsou Šépka architekti (Sféra, GAMPA a veřejná prostranství), Transat architekti (Gočárova galerie) a Prokš Příkryl architekti (Silo), dokončil první etapu přestavby.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **BUDOVY ARE-ÁLU**. Výherkyní se tentokrát stala paní Lucie Čermáková. Cena od města Pardubice a Pardubického kraje je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

POMŮCKA: ROL, ZENN

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA	UZLOVÝ TELEFONNÍ OKRUH	CITOSLOVCE SMÍCHU	CHEMICKÝ PR- VEK (STIBIUM)	Pardubice	PROTOŽE	JMÉNO BRANKÁŘE VIKTORA	PŘEDLOŽKA	Pardubice	UTRATIT ZA ALKOHOL	NEALKO NÁPOJ S CHININEM	KVĚTENSTVÍ OBILÍ
VOZKOVO CITOSLOVCE					DOPORUČENÍ				JMÉNO RAPE- RA PATRIKA - SAVAGE			
TURISTICKÉ OBYDLÍ					BARVA NA VAJÍČKA				KÓD RUMUN- SKÉ MĚNY			
					OCAS				SERVÍROVAT			
ZNAČKA MOLY- BDENU			SÁZKOVÁ KANCELÁŘ					ROSTLINA KALABA				
			HOKEJOVÝ TRENÉR (IVAN)					BODNÁ ZBRAŇ				
Pardubice	TRŽIŠTĚ	POSMEŠEK					PSANÍ					
		ŽENSKÉ JMÉNO					NATÁLIE (DOMÁCKY)					
TAJENKA												
LETOUN						TRNITÝ STROM					TADY	ŘÍMSKY 1049
						SEVERSKÝ PŘEŽÝTKAVEC						
NĚMECKÁ ŘEKA					TKALCOVSKÝ STROJ					ZÁVOD MÍRU		
					SPZ AUT SOKOLOVA					UMĚNÍ		
ARMÁDNÍ TĚLOVÝCHOV- NÝ KLUB				SOUPEŘ				NĚMECKÁ ZNAČKA AUTOMOBILŮ				
SPZ AUT RAKOVNÍKA				TEN I ONEN				SKLENÁŘSKÝ KYT				

Střípky z historie Pardubic v knihkupectvích

Nakladatelství HELIOS Jiří Razskazov vydalo novou knihu s názvem *Pardubická ohlédnutí – Střípky z historie Pardubic*. Kniha je vydána jako pocta panu Miroslavu Klimpovi, pardubickému patriotovi, který vytvořil rozsáhlou databázi osobností a událostí Pardubicka.

Napsal mnoho článků a postřehů, které vycházely v regionálním tisku, v měsíčníku Zprávy Klubu přátel Pardubic-

ka, byly vysílány v rozhlasu i na webových stránkách. Z článků, které vycházely po několik desetiletí v Pardubických novinách nebo týdeníku Pernštejn, je vytvořena i tato publikace. Obsah článků autor ověřoval a doplňoval badáním v archivech, historických časopisech, novinách a publikacích. Vedl bohatou korespondenci s osobnostmi Pardubicka nebo jejich potomky a dalšími pamět-

níky. Autor postupně vytvořil i bohatý archiv fotografií a historických dokumentů. Mnoho z nich se objevuje i v této knize. *Pardubická ohlédnutí* nakladatel doplnil řadou historických i současných fotografií, rekonstrukcí map, a tak se čtenáři dostává do rukou poučná, ale čtivá kniha obsahující 65 kapitol, příběhů s bohatou obrazovou přílohou.

Jiří Razskazov, vydavatel

Lávka pro pěší na jižní straně hlavního nádraží obsluhována MHD

V neděli 15. prosince 2024 proběhne celostátní změna jízdních řádů veřejné dopravy. Některé změny se dotknou i městské hromadné dopravy v Pardubicích. Kromě drobnějších korekcí jízdních řádů dojde také k jedné výraznější úpravě trasy

důležité autobusové linky. Linka č. 6, která dosud končila v zastávce Dukla, náměstí, případně zajížděla některými spoji dále do zastávky Dukla, vozovna, bude prodloužena do nově vzniklé lokality a zastávky Vápenka. Zastávka Vápenka se nachází

na jižní straně hlavního nádraží hned u vyústění lávky pro pěší. Otevření zastávky Vápenka umožní nové a rychlejší spojení jižní části města (především části Dukla) s pardubickým hlavním nádražím, a to bez nutnosti cestovat přes centrum města. V

souvislosti s touto úpravou dojde na lince 6 ke změně obsluhovaných stanovišť v zastávce Dukla, náměstí.

Tato úprava bude v dostatečném předstihu uveřejněna na www.dpmp.cz.

Jitka Malinská, mluvčí DPMP

Muzeum opravuje další část zámeckých hradeb

Zase o kus dál postoupila dlouhodobá oprava hradební zdi obepínající pardubický zámek. Tentokrát se dostalo na úsek v Tyršových sadech podél Sukovy třídy včetně zdi u druhého rondelu zámeckých valů. Východočeské muzeum, které zámek v majetku Pardubického kraje spravuje, navazuje na opravy v minulých letech. Obnova je možná díky spolupráci města Pardubice a Pardubického kraje.

„Více než kilometrovou hradební zeď opravujeme postupně po menších úsecích. Výhodné je to pro hradby i pro nás – na opravu celé zdi bychom těžko sehnali peníze,“ vysvětluje ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek. Opravy přitom trápily už Viléma z Pernštejna, který unikátní opevnění vybudoval. Výstavba jej stála ohromné prostředky a hradby erodovaly již za jeho života. Dokonce existují písemné záznamy, ve kterých zmiňuje, že město by mělo hradby udržovat a že

pokud tomu tak nebude, nařídí měšťanům na údržbu přispívat.

V minulých letech Východočeské muzeum opravilo 522 metrů zdi od Labské brány napravo dále podél lipové aleje a dalších 85 metrů opačným směrem od vstupu do zámeckého areálu. Letošní pátá etapa vyspraví 940 metrů čtverečních, ale neotloukají se omítky v celé ploše, jen tam, kde jsou porušeny. To je přibližně třetina až polovina plochy. Hotovo by mělo být do začátku prosince.

„Cena opravy na rok 2024 byla vysoutěžena za 1 394 689,80 korun bez DPH, z čehož 835 tisíc korun zaplatí Ministerstvo kultury,“ vysvětlil radní Pardubického kraje pro kulturu Roman Línek. „Žadatelem o dotaci Ministerstva kultury z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón je každoročně město Pardubice. Úzká spolupráce mezi Východočeským muzeem, mės-

tem Pardubice a Pardubickým krajem je podmínkou obdržení dotace,“ zdůraznil Roman Línek.

Omítku měly hradby od počátku

„Valy pardubického zámku jsou svým rozsahem a zachováním jediným dokladem přechodové fáze fortifikace mezi gotikou a renesancí v celé střední Evropě,“ připomněl význam unikátního opevnění ředitel Východočeského muzea.

Hradební zeď Zámku Pardubice je 1335 metrů dlouhá a od svého vzniku byla chráněna omítkovou vrstvou. Eroze omítky i četné lokální statické problémy vedly vrchnost k častým opravám hradby – ať už udržovacím, kdy docházelo k doplňování odpadlých částí, nebo k přezdívaní celých úseků zdiva od základu.

Na počátku tohoto tisíciletí bylo dočtenými institucemi a orgány památkové péče rozhodnuto o celkové obnově hradebního pásu, při které mělo dojít

i ke scelení povrchů a barevnosti. Byla zvolena technologie omítání, která se v různých modifikacích uplatňuje dodnes.

V současnosti omítky trpí zemní vlhkostí, kterou nepříznivě ovlivňují rozdílné výškové úrovně terénu uvnitř a vně hradební zdi. Při opravě dělníci zcela odstraní stávající omítky a nátěry. Poté nanesou omítky, které odvádějí vodní páru obsaženou ve vzduchu a také vodu vázanou ve zdivu, takzvané kapilárně aktivní omítky, a nakonec vrchní vápenný nátěr. Díky použitým sanačním technologiím by opravy měly vydržet minimálně 15 let.

Hradební zeď tvoří ve spodní části převážně kamenné zdivo, v horní polovině na něj navazuje cihlová zeď, která vznikla v období barokních úprav zámku. Naposledy se hradby opravovaly v letech 2002 až 2010, předtím v letech 1930 až 1931.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Akce Seniorcentra

13. 11.	14.00	Hudební odpoledne Zuzky Grohové
15. 11.	14.00	Posezení s harmonikou
17. 11.	14.00	Taneční odpolední čaj, „Diskotéka s DJ Mildou“ – české i zahraniční hity 60. – 80. let (vstupné 80,- Kč, KD Hronovická)
18. 11.	14.00	Zdravotní přednáška Mgr. Kateřiny Kmentové: „Sociální zajištění seniorů v Pardubicích a okolí“
20. 11.	13.30	Videoprojekce J. Nováka: „Italský termální ostrov Ischia“ (93 min.)

21. 11.	10.00	„Klubček“ – káva a povídání u ručních prací
25. 11.	14.00	Beseda (Tichý svět) „Jak se naučit odezírat“ (nejen pro nedoslýchavé a osoby se ztrátou sluchu)
27. 11.	14.00	Studánky: Mgr. Martin Štěpánek: „Zánik opatovického kláštera v dobových kronikách a pověstech“
28. 11.	10.00	„Klubček“ – káva a povídání u ručních prací

Adresa Seniorcentra: Pospíšilovo náměstí 1693

Andělka bude díky vám pomáhat už posedmé

Srdečně vás zveme na již sedmý ročník našeho tradičního charitativního jarmarku Andělka pomáhá, který se uskuteční první adventní nedělí, 1. prosince 2024, v prostorách hudebního sálu pardubické radnice od 10 do 16 hodin. Letošní ročník navazuje na úspěšnou tradici jarmarku, kde na vás čeká atmosféra plná pohody, dobré nálady a především krásných výrobků, jejichž nákupem pomůžete vážně nemocným dětem prostřednictvím Nadačního fondu Šance onkolóckým. Výtěžek z akce bude jako každý rok věnován na podporu dětských onkologických pacientů, kteří i díky vám dostávají šanci na lepší život.

V loňském roce jsme se po dvou letech opět osobně setkali v překrásných vánočně vyzdobených prostorech radnice a moc jsme si to užili. Zároveň jsme zaznamenali velký zájem o online variantu jarmarku, a proto i letos nabízíme možnost rezervace výrobků přes náš web. Online výběr a nákup bude probíhat od 15. do 24. listopadu 2024. Vybrané výrobky si pak můžete vyzvednout osobně v sobotu 30. listopadu 2024 od 10:00 do 17:00 hodin v budově pardubické radnice.

Důležité upozornění – pokud už teď víte, že si nebudete moci výrobky v tento den vyzvednout nebo si pro ně ně-

koho poslat, prosíme, abyste rezervaci neprováděli.

Díky vám jsme během předchozích ročníků dokázali vybrat téměř 2.300.000 Kč, které pomohly mnoha dětem a jejich rodinám zvládnout těžké chvíle boje s nemocí. Věříme, že se i letos setkáme s vaší velkou podporou a že společně pomůžeme tuto částku ještě zvýšit.

Přijďte si užít adventní atmosféru, nakoupit krásné výrobky a podpořit dobrou věc. Těšíme se na vás 1. prosince 2024 v hudebním sále pardubické radnice! Více informací naleznete na našem webu www.andelkapomaha.cz.

Alena Bukačová, Andělka pomáhá

Zámek plný knih si posvítí na zločin

Na kriminalitu, kriminalistiku a trestnou činnost páchanou v minulosti na území Pardubic a jejich okolí si tentokrát posvítí oblíbený knižní veletrh Zámek plný knih, letos s podtitulem Zločin mezi stránkami. Ve středu 6. listopadu se můžete těšit na tradiční prodejce odborné i populární literatury včetně detektivek a thrillerů a na bohatý doprovodný program. Svou pobočku na pardubickém zámku pro tento den otevře dětská Detektivní kancelář Paví Očko a pozve malé detektivy k odhalování záhad. Program celého dne zakončí v 17 hodin beseda s Mirkem Vaňourou, autorem populárních knih i oblíbeného podcastu Kriminálka.

Návštěvníci se budou moci zvěčnit ve speciálním krimi-foto koutku, zasoutěžit

si o detektivní beletrii, věnovat se v tvořivé dílně identifikaci pachatele a složit tak policejní identikit či v rámci daktyloskopie vytvořit záložku s vlastním otiskem prstů.

Nebude chybět představení knižních novinek pořadajícího Východočeského muzea v Pardubicích a dalších pamětových institucí. Dopolední program zahájí v 10:30 Petr Vorel s knihou Pernštejnové v evropských dějinách. Následně se ujme slova David Richter s knihou Drobná šlechta v Čechách na přelomu pozdního středověku a raného novověku: Chrudimsko a Martin Čapský s publikací Reprezentace a praxe sociální kontroly v pozdně středověkých městech. Ve 13:00 vystoupí Jan Ivanega s Atlasem starých map území dnešního Pardubického kraje, po něm v

14:00 Matěj Bekera představí publikaci Cesta k modernímu městu. Odpolední program uzavře v 16:00 Marie Macková, která prozradí, jak se píšou detektivní zápletky a seznámí s hlavním hrdinou detektivní série z prostředí finanční stráže – komisařem Eduardem Plishechem.

V přednáškovém sále se také uskuteční dvě přednášky z cyklu Muzejní akademie, a to na téma Historie odívání knih – vývoj knižních vazeb v evropském prostředí od raného středověku do doby moderní (v 9 a 15 hodin). V 17 hodin program vyvrcholí besedou s Mirkem Vaňourou, publicistou, moderátorem, scénáristou a také režisérem minisérie Případ Stodolovi. Následovat bude autogramiáda knih autora.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Potkávání s Karlem Malichem

Gočárova galerie v Automatických mlýnech otevřela 2. listopadu výstavu Karel Malich: Já a ten, jehož potkávám. Holický rodák Karel Malich by se na konci října dožil 100 let. Dnes jej můžeme právem označit za jednoho z nejvýznamnějších tuzemských umělců druhé poloviny 20. století, který dosáhl také mezinárodního významu.

Malich byl od mládí nadějným sportovcem, a i když se sportu nevěnoval profesionálně, provázel ho celý život. Už jako malý chlapec vnímal intenzivně impulzy ve svém okolí, například krajinu a zážitky z ní spojené, ty si ve vzpomínkách a emocích dokázal uchovat po

celý život. Právě tato senzitivita předznamenala jeho tvůrčí kariéru. Výstava představuje zásadní díla z období po roce 1970, kdy Karel Malich začal intuitivně pracovat s formováním drátěných plastik. Autor se soustředil na tvorbu, ve které by nejlépe vyjádřil vibrace energií, světlo, proudění vzduchu a vztahy, které přesahují naše běžné vidění. Vedle prostorových objektů jsou zde k vidění pastelové kresby, právě ty neodmyslitelně patří k jeho tvorbě a sám autor je využíval k bezprostřednímu zaznamenávání svých originálních představ a prožitků.

Nemusíte výstavu jen zhlédnout, doprovodné programy nabízí hlubší

porozumění dílům a umělci samotnému. Základní formáty jsou programy pro školní skupiny a komentované prohlídky. Z jiného úhlu nahlédneme Malichův tvůrčí život při vzpomínkovém večeru s historiky umění, umělci a sběrateli. Návštěvníci, kteří raději poznávají umění prostřednictvím vlastní tvorby, se můžou těšit na výtvarné workshopy s galerijními edukátorkami a umělci. Pojďme se potkat v galerii, pojďme se potkat s Malichem!

Kompletní informace najdete na stránkách www.gocarovagalerie.cz
Michaela Johnová Čapková, mluvčí GG

Toastmasters International předali ocenění

V říjnu se v Pardubicích uskutečnila regionální řečnická soutěž Toastmasters International, která přivítala nejlepší řečníky z klubů České republiky mimo hlavní město. Soutěž probíhala v kategoriích improvizovaný a humorný projev v českém a anglickém jazyce. Vítězové soutěže postoupili do národního kola.

Součástí akce bylo i předání prestižního mezinárodního ocenění Tomáši Wágnerovi, zakladateli pardubického klubu Pardubice Enthusiasts. Ten byl nedávno uveden do síně slávy celosvětové neziskové vzdělávací organizace Toastmasters International a obdržel tzv. Prezidentskou citaci, která je udělována členům za dlouhodobou podporu hodnot a cílů organizace. Toto vysoké uznání oceněnému při regionální soutěži v Pardubicích předala Amani Ratib, víceprezidentka východoevropského distriktu 110. V roce 2024 bylo toto ocenění uděleno pouze 17 osobnostem z celého světa. Toastmasters International slaví 100 let.

Soutěž proběhla v atmosféře oslav 100. výročí Toastmasters International, globální organizace, která pomáhá již 100 let rozvíjet řečnické, prezentační a leadership dovednosti. Organizace má více než 270 000 členů ve 14 000 klubech ve 150 zemích.

Pardubice Enthusiasts – více než 25 let klubu v Pardubicích

Klub Pardubice Enthusiasts, založený v roce 1998, je nejstarší v ČR, má 32 členů, kteří s využitím mezinárodního vzdělávacího programu rozvíjejí své komunikační dovednosti, ale také se učí efektivně vést a motivovat tým. Účastní se i regionálních, národních a mezinárodních soutěží.

Pokud se chcete připojit, rozvíjet své schopnosti a učit se v přátelském a inspirativním prostředí, navštivte klub na Pernštýnském náměstí nebo jeho webové stránky Pardubice Enthusiasts nebo Toastmasters International.

Valerie Wágnerová, pořadatelka

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Incipál písmena A s klečící postavou arcibiskupa Arnošta z Pardubic v rukopisu kancionálu, který nechal Arnošt zhotovit pro pražskou svatovítskou kapitolu asi roku 1363 (reprodukce ve fotoarchivu autora).

Potřetí sledujeme rod pánů z Pardubic, zvláště jsme si připomenuli nejvýznamnějšího z nich, prvního pražského arcibiskupa Arnošta. Listopadové vyprávění dovedeme ke konci jejich vlády nad městem. Rod erbu přední poloviny bílého koně s uzdou na červeném štítu i potom zanechal v dějinách viditelnou stopu, mj. prostřednictvím několika osobností, z nichž vynikl Smil Flaška z Pardubic, jemuž se budeme věnovat ještě přistě.

Arcibiskup Arnošt z Pardubic se svými bratry, Bohušem – proboštem litoměřické kapituly a osobním kaplanem krále a císaře Karla IV., Smilem a Vilémem řečeným Flaška, po otcově smrti († asi 1341) zdědili Pardubice (hrad a městečko) s pěti vesnicemi v okolí – Ostřešany, Černá za Bory, Bukovina, Lhota Rybářská a Lhota Přívoz (tři posledně jmenované vesnice později zanikly). K dědictví patřilo též panství Stará (hrad a vesnice, dnes Staré Hradky) s městečkem Libání a třemi přilehlými vesnicemi (Hřmenín, Važice a Sedlice). Poté, co tam zemřela Adlička, vdova po otci Arnoštovi, hospodařil na Staré především nejmladší Vilém.

Majetek pánů z Pardubic se poté během nějakých čtyř desetiletí podstatně zvětšil. Roku

1358 nebo někdy potom zemřel Smil z Pardubic. K tomu roku je o něm v dochovaných pramenech poslední zmínka. Nezanechal po sobě mužské potomky, přesněji: o žádných nevíme. V prosinci zmíněného roku 1358 si smrt přišla i pro Bohuše (podlehl morové nákaze). Péče o rodový majetek potom spočinula především na Vilémovi. Za jakých okolností se majetek pánů z Pardubic po roce 1340 (resp. 1341) zvětšoval, v jakých časových relacích a či to byla iniciativa především, to nám dochované prameny neodhalí. Známe až výsledek takového snažení ve stavu k roku 1384, respektive k začátku 90. let 14. stol. Na počátku uvažovaných aktivit tohoto období se asi mohl ještě uplatňovat vliv (autorita) arcibiskupa Arnošta. Jemu můžeme kupř-

kladu přičítat zásluhu na tom, že Karel IV. dal pánům z Pardubic privilegium (dokonce dvakrát: 1347 jako král a 1357 jako císař) na vybírání cla za plavení dříví na Labi u Pardubic („celnice“ se nacházela v místech, kde byl později vybudován u zámku most). Clo za plavení dřeva tam vybírali již jejich předchůdci (páni z Dubé), ale asi k tomu neexistovala náležitá oprávnění. Proto taková snaha o legalizaci onoho příjmu. Arnošt z Pardubic také v porozumění s bratry založil v Pardubicích při kostele Zvěstování P. Marie slavnostní jitřní zpívanou mši spojenou s udílením mocných odpustků účastníkům, kteří kajícíně přistoupí ke zpovědi. Zázitek z ní si patrně při vhodné příležitosti nenechal v září 1363 ujít dokonce ani sám Karel IV. Příkladem dalších různých nadání arcibiskupa Arnošta, při nichž participovali majetkově i jeho bratři, byla celá řada. Když ale 30. června 1364 Arnošt zemřel, existence a další osudy rodu spočinuly už jenom na bedrech Viléma Flašky a jeho potomků.

Původně malé pardubické panství se do počátku 80. let 14. stol. rozrostlo o vesnici Přerov (nacházela se mezi západním koncem Pardubic a Svítkovem a později zanikla), Staré Jesenčany, Dražkovice, Nemošičky, o vzdálenější Úhřetice a Vejvanovice. Území té části Pardubic, kde jsou dnešní Pardubičky, které v roce 1332 daroval Arnošt z Hostýně (ze Staré a z Pardubic) pardubickému klášteru cyriáků a kterému se začalo (na rozdíl od Pardubic – města) říkat Pardubice Mnichové, si nyní vzali páni z Pardubic zpět a cyriákům ztrátu příjmů nahradili postoupením několika drobnějších majetků v sousedství. Dodejme, že těmto Pardubicím, když už nepatřily mnichům, se časem začalo říkat Pardubice Malé a potom převládlo jednodušší a dnes užívané Pardubičky. K pardubickému panství nově patřilo i několik poddanských usedlostí v Blatě a v Mikulovicích, ve kterých páni z Pardubic měli poplužní dvůr. Poplužní dvůr vznikl i v samotných Pardubicích. Stával patrně již v té době v prostoru, jemuž se dnes říká U Kostelíčka a patřilo k němu dost polností. Pardubické panství se za dobu sledovaných čtyř desetiletí (zhruba 1341–1384) zvětšilo více jak jednou tolik. K tomu je potřeba v této souvislosti zmínit, že ve stejném období se výrazněji rozšířilo také panství Stará. Na detailnější popis jeho růstu ale na tomto místě musíme rezignovat.

Zřejmě někdy od 60. let 14. stol. se páni z Pardubic stali také držiteli hradu Hrubá Skála (známá lokalita jižně od Turnova). Jak a přesněji kdy tento hrad s několika okolními vesnicemi získali, nevíme. Měli ho určitě roku 1371 a prodali jej až mezi lety 1393 a 1395. K jejich nejvý-

znamnějším majetkovým akvizicím ovšem patřil hrad Rychmburk na Skutečsku. Předchozími majiteli tohoto hradu byli páni z Vartenberka a od nich jej Pardubičtí získali někdy před rokem 1384. Ze skromně dochovaných pramenů se dá vydedukovat, že k tomu mohlo dojít možná už v 60. letech 14. stol. (vyloučit se nedá ani o něco málo dřívější datování). Z dochovaného popisu rychmburského panství z roku 1392 je vidět, že to byl velký územně ucelený komplex, k němuž patřila tři poddanská městečka (Skuteč, Hlinsko, Svatka), 54 vesnic a 8 vesnic zčásti. Rychmburské panství tehdy představovalo největší šlechtický majetek ve východních Čechách. Zda jeho vytvoření bylo dílo předchůdců (Vartenberků?) nebo až pánů z Pardubic, netušíme. Máme-li zisk tohoto majetkového komplexu přičíst na vrub Viléma Flašky, nebo se v tom angažoval ještě i Smil z Pardubic, případně zda se tak stalo ještě za života arcibiskupa Arnošta (a snad i s jeho přispěním), nevíme.

Skutečně nevídaný dynamický vzrůst majetku pánů z Pardubic po roce 1340 se jistě neobešel bez různých finančních transakcí, výhodných sňatků a přátelských aliancí. Jednou z nich bylo nějaké ujednání s vlivným východočeským šlechticem Vznatou ze Skuhrova. Jednalo se nejspíš o určité finanční závazky, které páni z Pardubic Vznatovi pojistili zápisem na panství Pardubice a Stará v deskách zemských. Nebylo to nic neobvyklého. Stalo se ale, že než byly závazky vyrovnány, Vznatu roku 1384 někdo zavraždil. Neznámá osoba důvěrně znala poměrů v nejvyšších patrech okolí krále Václava IV. a žárlivě sledující majetkový vzestup Viléma Flašky využila situaci a na základě majetkového zápisu na panství Pardubice a Stará v deskách zemských ihned iniciovala u královského dvora vyhlášení odumřelého řízení po zemřelém Vznatovi. Král Václav IV. údajně odumřelý majetek postoupil dvěma celkem bezvýznamným dvořanům. Vilém Flaška z Pardubic své právní nároky hájil u dvorského soudu. Soudní řízení (místy dramatické) se táhlo bezmála osm let (!). Vilém a jeho potomci nakonec uhájili panství Stará a z pardubického panství zhruba polovinu. Druhou polovinu musel přenechat novému majiteli. Patřilo do ní město Pardubice s hradem a poplužním dvorem, a ty tak dostaly nového majitele. Páni z Pardubic to cítili jako křivdu, a proto vedle nově užívaného predikátu z Rychmburka se stále ještě občas psali také jako z Pardubic. To už ale byla jiná kapitola dějin tohoto rodu i města Pardubic.

František Šebek

